

PASTORALA LA NAȘTEREA DOMNULUI 2020

† IOAN,
Din mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Timișoarei
și Mitropolit al Banatului

**Iubitului nostru cler, cinului monahal și drept-credincioșilor creștini, har, milă și
pace de la Dumnezeu Tatăl, iar de la noi, părintească binecuvântare.**

„Niciodată nu a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om” (Ioan 7, 46)

Iubiții mei fii duhovnicești,

După un an plin de încercări care au lăsat tristețe în inimile tuturor, iată, azi răsare Soarele dreptății peste neamul nostru. Praznicul Nașterii Domnului aduce pace și mângâiere în inimile greu încercate ale fraților noștri. Astăzi S-a născut Învățătorul cel Bun, Mântuitorul lumii. În niciuna din cărțile Vechiului Testament nu găsim ca vreunei persoane să-i fi spus cineva: „Bunule Învățător” (Luca 18, 18); pentru iudei doar Legea era bună. Bunătatea desăvârșită este unul din atributele lui Dumnezeu, Căruia ne închinăm noi, creștinii.

Cel Născut azi din Fecioara Maria, în Peștera din Betleem, este Bun ca Dumnezeu desăvârșit, dar absolut bun și ca Om desăvârșit. Hristos întreabă: „Cine dintre voi Mă vedește de păcat?” (Ioan 8, 46), după cum vedem consemnat de către Sfântul Ioan Evanghelistul.

Hristos este „Sfântul” Care, în mod tainic, prin nașterea Sa de la Duhul Sfânt (cf. Luca 1, 35), adică fără păcatul strămoșesc, iar mai târziu, prin viața Sa fără nicio umbră de păcat, va fi „Lumina lumii” (Ioan 8, 12), „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). Hristos este Învățătorul desăvârșit al oamenilor și aceasta o deducem din faptul că mulțimile Îl urmau și-L ascultau: „Și aduceau la El pe toți cei ce se aflau în suferințe (...) și El îi vindeca. Și mulțimi multe mergeau după El” (Matei 4, 24-25). Atunci, cu miile (cf. Ioan 6, 10), azi, Evanghelia lui Hristos luminează cărarea oricărui om ce se îndreaptă spre Poarta Cerului.

Învățătura lui Hristos se adresează și azi tuturor oamenilor, indiferent de condiția lor socială și, fiind plină de harul iubirii Sale, rămâne vie pentru toate timpurile. Învățătura lui Hristos nu poate fi separată de prezența Sa vie în Biserică, prin Duhul Sfânt. Hristos n-a venit în lume ca un teoretician, ci învățătura Sa era împlinită prin fapte, prin exemplul Său, prin Persoana Sa plină de iubire și bunătate.

Logosul a fost în lume de la începutul creației, atât prin rațiunea lucrurilor, cât și prin persoanele umane care, prin rațiunea lor, descoperă lucrarea lui Dumnezeu Cel viu în lume. În Vechiul Testament vedem o prezență mai clară a lucrării lui Dumnezeu în lumea căzută sub povara păcatului. Prin prooroci, Dumnezeu Își trimite mesajul Său, că timpul așteptării oamenilor de a fi izbăviți din robia păcatului și a morții se apropie de sfârșit, că va veni Mesia.

Vechiul Testament este timpul așteptării întru nădejdea venirii în lume a Mântuitorului. Și iată azi, prin acest Praznic Dumnezeiesc, intrăm în Noul Testament, în timpul „plinirii vremii” (Galateni 4, 4), venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Hristos intră astăzi în istorie ca Dumnezeu adevărat și Om adevărat. Hristos sfințește istoria și timpul, dar îl sfințește și pe om. Istoria și timpul nu mai mor, ci intră în plinătatea iubirii lui Dumnezeu. Istoria nu mai rămâne o știință a nefericirii oamenilor, iar timpul se integrează în veșnicie, astfel că mâine este astăzi.

Iubiți fii duhovnicești,

De ce a venit Hristos în această lume?! A venit să caute comoara lui Dumnezeu aici, pe pământ: omul. Omul, comoara lui Dumnezeu, prin păcat a fost furată și ascunsă de moarte în adânc. Însă Dumnezeu n-a îngăduit să-l fie furată comoara pentru veșnicie, ci L-a trimis pe Fiul Său în lume să o aducă în Casa Tatălui Ceresc.

Hristos spune: „Mă duc să vă gătesc loc (...). Ca să fiți și voi unde sunt Eu” (Ioan 14, 3-2).

Taina Întrupării Fiului lui Dumnezeu n-a fost înțeleasă de neamul lui Israel, deși de multe veacuri acest popor a fost pregătit prin profeți. Cu adevărat mare este această taină: „Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălțat întru slavă” (I Timotei 3, 16).

Fraților, cât de nemărginită este iubirea lui Dumnezeu! Iubirea s-a văzut la crearea lumii și a oamenilor, dar nemărginirea o vedem acum, când Își trimite Fiul în lume să o răscumpere. Omul căzuse în păcat, dar iată că Dumnezeu îi iubește și pe cei păcătoși. I-a iubit și înainte de venirea în lume a Fiului Său, dar și azi, după ce Hristos S-a înălțat la Cer.

Fraților, să nu cădeți în deznădejde că Iisus Hristos ne-a părăsit. El este și acum la cârma Corabiei, a Bisericii, pe care o conduce spre limanul cel liniștit al Împărăției lui Dumnezeu. Hristos l-a iubit și pe tâlharul care era cu El pe Golgota. Și pe tine te iubește, dar arată măcar și tu pocăința tâlharului.

Dreptmăritori creștini,

Prin Întruparea Fiului lui Dumnezeu, noi avem în față, de azi, Icoana Dumnezeirii, pe Hristos Domnul: „Acesta este chipul lui Dumnezeu Celui nevăzut, mai înainte născut decât toată făptura” (Coloseni 1, 15). Prin întrupare și dragostea arătată oamenilor am fost zidiți în Hristos: „Pentru că a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte ca să umblăm întru ele” (Efeseni 2, 10).

Iubiților, Mântuitorul vine azi la noi să înceapă în mod văzut lucrarea cea binecuvântată a răscumpărării noastre. Hristos vine aici, la noi, pe pământ, să ne înalțe și pe noi la Cer. Prin Întrupare, Hristos ia de la noi firea omenească și ne oferă firea Lui dumnezeiască, așa cum spune și Sfântul Atanasie cel Mare: „Dumnezeu S-a întrupat, pentru ca noi să ne îndumnezeim”.

Hristos Se face Fiu al Omului, ca pe om să-l facă fiu al lui Dumnezeu: „Căci toți sunteți fii ai lui Dumnezeu prin credința în Hristos Iisus” (Galateni 3, 26). Hristos Se face Fiu al Omului, dar rămâne Fiul lui Dumnezeu, Unicul Fiu al lui Dumnezeu: „Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul cel Unul-Născut, Care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” (Ioan 1, 18). Într-o singură Persoană, Hristos unește două naturi: natura dumnezeiască și natură omenească. Prin această tainică unire, Hristos ajunge să fie Dumnezeu adevărat și Om adevărat în același timp. Fiul lui Dumnezeu S-a făcut frate cu noi. Prin lucrarea tainică a Sfântului Duh se săvârșește în sufletul nostru o naștere de Sus, o naștere la o nouă viață, duhovnicească. Despre această naștere de Sus grăiește Hristos cu Nicodim, când îi spune: „Trebuie să vă nașteți de Sus” (Ioan 3, 7). Taina acestei nașteri de Sus se face prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin Sfântul Botez. Dobândind acest har sfințitor, prin care se săvârșește nașterea cea duhovnicească, suntem și noi înfiați de Dumnezeu. Odată născuți de Sus, viața cea duhovnicească a harului trebuie să fie plăcută lui Dumnezeu, prin toate cele ce le facem noi aici, pe pământ. Purtăm în noi, în vase slabe de lut, această comoară prețioasă a harului, pe care l-au dobândit și sfinții, dar îl putem pierde prin săvârșirea de păcate grele. În ultimele Sale clipe pământești, Hristos le spune Apostolilor: „Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci duhul este osârditor, dar trupul este neputincios” (Marcu 14, 38).

Doamne, nu îngădui să vină peste noi ispite pe care să nu le putem trece, ca nu cumva să se stingă flacăra cea vie a harului primit de noi în Taina Sfântului Botez!

Iubiții mei,

Să mărturisim cu toată credința noastră, cu toată inima noastră, că Cel Născut azi în Peștera din Betleem, Întrupat din Fecioara Maria, este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Nu vă lăsați înșelați de cei care vă propovăduiesc ura și dezbinarea dintre frați, de cei care nu grăiesc în numele lui Hristos.

Ați văzut că, de multe ori, istoria și-a greșit drumul. Hristos a venit să ne arate Calea prin care ajungem la Tatăl Ceresc: „Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine” (Ioan 14, 6).

Iubiți credincioși,

Azi, Dumnezeu Tatăl ne oferă ca dar pe Fiul Său, însă din ale Sale brațe nu va lipsi niciodată un dar pentru fiecare dintre noi. Niciodată nu-L vom vedea pe Dumnezeu cu mâinile goale, ele sunt pline de daruri, doar să ne învrednicim să le primim.

Azi, Dumnezeu ne trimite Pâinea vieții, Pâinea cea de Sus, Pâinea nemuririi noastre: „Eu sunt Pâinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămânzi și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată” (Ioan 6, 35).

Să facem în viața noastră astfel încât să conjugăm viitorul la timpul prezent, asumându-ne și prezentul și veșnicia. Ne agățăm de aripa firavă a timpului și nu ne suim pe aripa veșniciei. Timpul se frânge, însă veșnicia este dăinuire în iubirea lui Dumnezeu. Hristos vine azi să ne arate drumul către nemărginire.

Fosta mea zi de mâine va fi ieri.

Mă îndrept spre infinit, spre nemărginit și voi fi într-o zi vecin cu infinitul și mă voi odihni sub aripa infinitului. A îmbătrânit și infinitul așteptându-mă.

Timpul a dăltuit în infinit chipul nostru.

Timpul zugrăvește icoane de sfinți pe care le așază în templul infinitului.

Timpul mângâie și sărută icoanele din templul infinitului.

Timpul are și el vârstele lui.

Timpul a încărunțit de atâta curgere și se pregătește și el să se odihnească în veșnicie.

Așa cum timpul își caută odihna în veșnicie, tot așa iubirea este fecioara care Îl caută în această lume pe Mirele Hristos.

Iubiți frați, Fecioara Maria împreună cu Dreptul Iosif s-au retras într-o peșteră din Betleem și de aici începe drumul lacrimilor. Lacrimile Maicii Domnului vor cădea pe drumul pe care vor fugi în Egipt. Și azi, multe mame își spală copiii în lacrimi; mame izgonite din familiile lor. Să fim și noi alături, în aceste timpuri grele, de mamele care nu au unde să se adăpostească sau nu au cu ce să-și hrănească pruncii.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Mulțumesc Bunului Dumnezeu că m-a învrednicit să ajung la frățiile voastre prin cuvântul ce cu dragoste vi l-am scris.

Vă urez din inimă ca Sfintele Sărbători: Nașterea Domnului, Anul Nou 2021 și Botezul Domnului să le aveți cu sănătate, liniște deplină, mulțumire sufletească, bună sporire în toate faptele mântuirii.

Fraților, mărturisiți-L tuturor pe Hristos Cel dăruit nouă de Dumnezeu Tatăl.

Să-i aducem cinstire și Fecioarei Maria care L-a legănat pe ale sale brațe pe Fiul lui Dumnezeu.

Hristos Se naște, măriți-L,

Hristos din ceruri, întâmpinați-L,

Hristos pe pământ, înălțați-vă,

Cântați Domnului tot pământul!

Rămâneți în iubirea Pruncului Iisus. Doamne, Iisuse, și în țara mea se află o peșteră. Rogu-Te, vino să Te naști în ea!

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor și rugător către Pruncul Iisus,

† IOAN al Banatului

MEDITAȚII ÎN VREMEA BISERICILOR GOALE (VI)

† **DANIIL**
Episcopul Daciei Felix

„Odată stam la fereastra casei mele și priveam printre gratii și am zărit...” (Pilde 7, 6-7): Stând la fereastra casei sale și privind inspirat „printre gratii”, autorul Pildelor a zărit și a văzut „printre cei lipsiți de minte, un tânăr fără pricepere”, apucând-o pe calea păcatului. Tot așa și teologul, stând la fereastra casei teologisirii și privind printre „gratiile” Sfintei și dumnezeieștii Scripturi, zărește și vede, unele ca acestea:

Pe Cain, ucigând din invidie pe Abel;
Pe Noe, amețindu-se de vin și dezgolindu-se în cort;
Pe Lot, păcătuind cu ficele sale, îmbătat de acestea;
Pe Ismael, râzând la înțărirea lui Isaac de către Sarra;
Pe Esau, vânzându-și dreptul de întâi-născut;
Pe Dina, fiica lui Iacob și a Liei, vrând „să vadă pe fetele țării aceleia”, căzând în păcat cu Sichem și provocând un măcel cumplit din partea fraților ei (cf. Facere 34, 1-31);
Pe frații lui Iosif, vânzându-l pe acesta din ură;
Pe femeia lui Putifar, ispitindu-l pe Iosif;
Pe Aaron, făcând vițelul de aur, la presiunea evreilor;
Pe Mariami, răzvrătindu-se împotriva lui Moise;
Pe Core, Datan și Aviron, de asemenea răzvrătindu-se, și înghițindu-i pământul;
Pe Acan, furând drugul de aur din Ierihon;
Pe Samson, căzând în păcat cu Dalila și pierzându-și puterea, vederea și viața;
Pe Saul, neascultând de Samuel și pierzându-și regatul, viața și mântuirea;
Pe David, păcătuind cu Batșeba și punând la cale uciderea lui Urie, soțul acesteia;
Pe Abesalom, ucigând pe fratele său Amnon și răzvrătindu-se împotriva tatălui său David, pierzându-și viața în mod cumplit;
Pe Solomon, rătăcind la bătrânețe, din pricina „femeilor străine” idolatre;
Pe idolatra Izabela, punând la cale uciderea lui Nabot cu pietre;
Pe Ghehazi, înșelând pe Neeman Sirianul și mințind pe prooroc Elisei;
Pe regele Ioiachim, tăind și arzând cartea Sfântului prooroc Ieremia, după ce lehudi a început a-i citi regelui din ea (Ieremia 36, 21-23);
Pe Nabucodonosor, aruncând în cuptor pe cei trei tineri dreptcredincioși;

Pe Darius, aruncând în groapa cu lei pe Sfântul prooroc Daniel, pentru credința și rugăciunea lui;
 Pe proorocul Iona, vrând „să fugă de la fața lui Dumnezeu” cu corabia, la Tarsis;
 Pe Irod, regele Iudeii, ucigând pe cei patrusprezece mii de prunci;
 Pe Irod, tetrarh al Galileii, tăind capul Sfântului Ioan Botezătorul;
 Pe iudei, vrând să arunce de mai multe ori cu pietre în Domnul Iisus Hristos;
 Pe Iuda Iscarioteanul, vânzând pe Domnul, pentru treizeci de arginți;
 Pe Apostolul Petru, lepădându-se de trei ori de Domnul;
 Pe Anania și Safira, mințind pe Duhul Sfânt și fiind pedepsiți cu moartea;
 Pe sinedriștii libertini, cirineni și alexandrini, fremătând de furie în inimile lor și scrâșnind din dinți împotriva Sfântului Arhidiacon Ștefan și ucigându-l cu pietre, datorită viziunii și mărturisirii lui Hristos, Cel ce Șade de-a Dreapta Tatălui;
 Pe Simon Magul, vrând să mituiască cu bani pe Sfântul Apostol Petru;
 Pe alt Irod, poruncind să i se taie capul Sfântului Apostol Iacob;
 Pe iudeii veniți din Antiohia și din Iconiu în Listra, atrăgând mulțimile de păgâni de partea lor și bătând cu pietre pe Sfântul Apostol Pavel, după care, „l-au târât afară din cetate, gândind că a murit” (Faptele Apostolilor 14, 19);
 Pe filozofii din Atena, curmând predica Sfântului Apostol Pavel din Areopag;
 Pe Dimitrie argintarul, răzvrătind Efesul împotriva Sfântului Apostol Pavel;
 Pe Izabela din Tiatira, ispitind spre desfrânare în Apocalipsă (2, 20) și în vremuri apocaliptice.
 Urmând acest „Scurt Îndreptar biblic de Spovedanie”, fiecare părinte duhovnicesc stă rugându-se, la fereastra scaunului său de spovedanie și privește „printre gratii” în sufletul credinciosului care se pocăiește și i se mărturisește, oferindu-i sfat, canon, iertare și dezlegare, prin harul lui Dumnezeu primit la hirotonia întru preot și pus în lucrare prin hirotesia întru duhovnic.

*

„Fără vedenie de prooroc poporul e fără stăpân, dar fericit este cel care păzește legea!” (Pilde 29, 18):
 Deși în vremurile noastre cuvântul Domnului este rar și nici vedeniile nu sunt dese, după cum citim în Cartea I-a a Regilor, în capitolul referitor la chemarea dumnezeiască a tânărului Samuel din cortul sfânt (cf. I Regi 3, 1), vom veni totuși, precum zice Sfântul Apostol Pavel, „la vedenii și descoperiri de la Domnul” (cf. II Corinteni 12, 1), inspirați de cuvântul lui Dumnezeu din Pilde: „Fără vedenie de prooroc poporul e fără stăpân, dar fericit este (poporul) cel care păzește legea!” (Pilde 29, 18). Am putea avea drept ajutor, în vremurile noastre, în primul rând „Vedenia lui Avdie”, cel de-al cincilea prooroc dintre cei „mici” (Avdie 1, 1); în al doilea rând, „Proorocie despre Ninive. Cartea vedeniei lui Naum cel din Elcoș”, cel de-al șaptelea prooroc dintre cei „mici” (Naum 1, 1); și nu în ultimul rând: „Vedenia pe care a văzut-o Avacum proorocul”, cel de-al optulea dintre proorocii „mici” (Avacum 1, 1), pentru ca, ieșind din închisoarea zilelor, precum Sfântul Apostol Petru din temniță, să ajungem să ne întrebăm, dacă ceea ce se întâmplă în noi înșine, cu noi înșine și cu toți cei din jur, este aievea sau nu: „Și, ieșind (Petru), mergea după înger, dar nu știa că ceea ce s-a făcut prin înger este adevărat, ci i se părea că vede vedenie.” (Faptele Apostolilor 12, 9).

„Fără vedenie de prooroc poporul e fără stăpân!”

Ce-am fi fost noi toți fără Teofania sau Arătarea Preasfintei Treimi de la stejarul Mamvri?
 Ce-ar fi fost Casa lui Iacob fără descoperirea Scării cerului de la Betel și fără anghelofania de la Mahanaim?
 Ce-ar fi fost poporul evreu fără revelația rugului aprins din Sinai și primirea Legii pe munte?
 Ce-ar fi fost Iosua fără vedenia îngerului de la Ierihon?
 Ce-ar fi fost Ghedeon și evreii aflați sub madianiți, fără vedenia îngerului de la stejarul Ofra?
 Ce-ar fi fost Manoe și evreii aflați sub filistenii, fără vedenia îngerului, care i-a vestit lui și femeii lui, nașterea lui Samson?

Ce-ar fi fost cu poporul lui Israel, fără vedenia lui David de pe vremea ciumei de trei zile, despre îngerul Domnului care sta în văzduh, cu sabia scoasă și îndreptată înspre Ierusalim?

Ce-ar fi fost cu Sfântul prooroc Ilie, fără vedenia îngerului care l-a hrănit și adăpat la Beer-Șeba?

Ce-ar fi fost cu Sfântul prooroc Elisei și cu ucenicul său, fără vedenia mulțimii îngerilor de la Dotan?

Ce-ar fi fost Sfântul prooroc Isaia fără vedenia serafimilor din templu? Ce-ar fi fost Sfântul prooroc Iezechiel fără vedenia heruvimilor de la râul Chebar?

Ce-ar fi fost cu cei trei tineri și cu Sfântul prooroc Daniel, fără vedenia îngerului care s-a pogorât atât în cuptorul Babilonului, cât și în groapa cu lei?

Ce-ar fi cu noi fără Revelația „Celui Vechi de zile” și a miradelor și miradelor de îngeri care înconjoară neîncetat tronul Dumnezeirii, în cer și pe pământ, după cum citim în cartea Sfântului prooroc Daniel 7, 9-10?

Ce-ar fi cu noi, arhierii, fără vedenia despre arhierul Iosua, din cartea Sfântului prooroc Zaharia 3, 1-10?

„Fără vedenie de prooroc poporul e fără stăpân!”

Ce-ar fi fost cu „tot ținutul Iudeii și toți cei din Ierusalim” care veneau la Sfântul Ioan Botezătorul și „se botezau de către el în râul Iordan, mărturisindu-și păcatele” (Marcu 1, 5), dacă nu s-ar fi învrednicit preotul Zaharia în templu de vedenia Sfântului Arhanghel Gavriil, care i-a vestit nașterea Înaintemergătorului?

Ce-ar fi fost cu Sfintele femei Mironosițe, în Dimineața Învierii, dacă n-ar fi „văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El este viu” (Luca 24, 23)?

Ce-ar fi de noi, creștinii de azi și din totdeauna, fără arătarea celor doi bărbați îmbrăcați în haine albe, lângă Sfinții ucenici și Apostoli ai Mântuitorului, pe muntele Măslinilor, în Joia Înălțării Sale la cer, încredințându-le făgăduința celei de A Doua Veniri a lui Hristos, prin cuvintele: „Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer? Acest Iisus, Care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați văzut mergând la cer” (Faptele Apostolilor 1, 10-11)?

Ce-ar fi fost cu creștinii din Imperiul Roman, proveniți dintre păgâni, fără marea descoperire a Sfântului Apostol Pavel de pe drumul Damascului? Ce-ar fi fost cu creștinii proveniți dintre păgâni, fără ca Sfântul Apostol Petru să se dumirească în lope într-o sine, cu privire la „ce-ar putea să fie vedenia pe care o văzuse” cu pânza legată în patru colțuri, coborându-se din cer pe pământ, plină de „toate dobitoacele cu patru picioare și târătoarele pământului și păsările cerului” (Faptele Apostolilor 10, 9-17)? Ce-ar fi fost cu locuitorii Macedoniei fără noaptea tainică din Troa, în care „i s-a arătat lui Pavel o vedenie: Un bărbat macedonean sta rugându-l și zicând: Treci în Macedonia și ne ajută. Când a văzut el această vedenie, am căutat să plecăm îndată în Macedonia, înțelegând că Dumnezeu ne cheamă să le vestim Evanghelia” (Faptele Apostolilor 8, 10)?

Ce-ar fi fost de însoțitorii Sfântului Apostol Pavel din corabie, naufragiați în Malta, fără vedenia îngerului lui Dumnezeu din acea noapte, cum că vor scăpa toți cu viață din cumplita furtună (Faptele Apostolilor 27, 22-27)?

Ce-ar fi în vremurile noastre, dacă n-am desluși firele zilelor în lumina vedeniilor dumnezeiești și cerești din Sfânta carte a Apocalipsei Sfântului Ioan Teologul?

Toți acești Sfinți Prooroci și Apostoli, n-au fost neascultători vedeniilor cerești (cf. Faptele Apostolilor 26, 19), ci s-au supus și le-au dat ascultare, ei, și contemporanii lor, și urmașii lor. Așa ar trebui să facem și noi, căci: „Fără vedenie de prooroc poporul e fără stăpân!” Prin urmare: Ce-ar fi cu poporul român, astăzi, „fără vedenia de prooroc” a Preacuviosului Părintelui nostru Arsenie de la Prislop?

*

„Ca o picătură de apă pe marginea unei găleți” (Isaia 40, 15): În „Proorocia despre valea vedeniei” (Isaia 22, 1), care este Cartea Sfântului prooroc Isaia – Evanghelistul Vechiului Testament – , prăznuit astăzi, 9 mai 2020, găsim și citim următoarele cuvinte, inspirate de Duhul Sfânt: „Iată, neamurile sunt ca o picătură de apă pe marginea unei găleți, ca un fir de pulbere într-un cântar. Iată insulele care cântăresc cât un fir de praf” (Isaia 40, 15). Dacă toate neamurile, semințiile, limbile și popoarele pământului sunt asemănați de Dumnezeu Cel Nemărginit, doar cu „o picătură de apă pe marginea unei găleți” – pe marginea găleții femeii samarince lăsată lângă Fântâna lui Iacob, după întâlnirea și convorbirea cu Mântuitorul Iisus Hristos (Ioan 4, 28) – , întrebarea pe care ne-o punem, în ziua de pomenire a Sfântului prooroc Isaia, este: Ce loc, ce rol, ce rost și ce menire are și va avea neamul nostru românesc în această „picătură de apă” a tuturor neamurilor existente? În această picătură de apă a tuturor neamurilor, credem că unele neamuri ar putea avea un rol limpede și de limpezire; alte neamuri e posibil să joace un rol tulbure și de tulburare; dar neamul nostru românesc, „creștinesc și de Hristos iubitor”, care l-a avut și-l are pe Sfântul Apostol Andrei și pe unul ca Părintele Arsenie Boca, cred că ar trebui și ar merita să aibă un rost și un rol de „Aghiasmă Mare”

în această picătură de apă amestecată a tuturor neamurilor! Aceasta, ca început la o introducere despre o posibilă Teologie a Istoriei poporului român, deși nu suntem cu toții altceva, decât „ca un fir de pulbere într-un cântar” – în cântarul Judecății și Providenței lui Dumnezeu.

„Iată insulele care cântăresc cât un fir de praf” (Isaia 40, 15); dar cea mai mare greutate biblică, între insule, o au: insula Cipru, datorită propovăduirii Evangheliei lui Hristos de către Sfântul Apostol Pavel împreună cu Barnaba (Faptele Apostolilor 13, 1-12); insula Creta, datorită rânduirii Sfântului Apostol Tit ca episcop acolo (Epistola către Tit 1, 5); insula Malta, datorită naufragiului cu corabia și a propovăduirii Sfântului Apostol Pavel acolo, vreme de trei luni, în ciuda năpârcii prinse de mâna apostolului, dar scuturată în foc (Faptele Apostolilor 28, 1-11); și mai ales a insulei Patmos, datorită revelației primite de către Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan acolo, prin descoperirea Apocalipsei (Apocalipsă 1, 9). Toate aceste insule, „care cântăresc cât un fir de praf”, au valoare, greutate și importanță deosebită, între toate insulele mărilor și ale oceanelor lumii, pentru că își au rădăcinile și temelii în „cel dintâi fir de praf din lume” (Pilde 8, 26), care rămâne nescuturat de pe încălțăminte din picioarele Sfinților ucenici și Apostoli ai Mântuitorului (cf. Matei 10, 14; Marcu 6, 11; Luca 9, 5; Faptele Apostolilor 13, 51).

Partea de Agheasmă Mare în stropul de apă al neamurilor de pe marginea găleții existenței, ca și contribuție a poporului român, cred că este aceea de înclinare, în prezent și în viitor, a balanței lucrurilor înspre lăuntru „găleții” milostivirii divine și nu înspre exteriorul părții de-a stânga, a unor posibile situații, care vor fi despărțite, „precum desparte păstorul oile de capre”, de către Dreptul Judecător, la A Doua Lui Venire și judecate cu dreptate, la Înfricoșătoarea Judecată de Apoi (Matei 25, 32-33). Toate acestea, pentru împlinirea dumnezeiescului cuvânt: „Preface-vor săbiile în fiare de pluguri și lăncile lor în cosoare. Nici un neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia și nu vor mai învăța războiul.” (Isaia 2, 4).

Acestea ar putea fi câteva smerite dăltuiuri în piatra zilei de pomenire a marelui Sfânt prooroc Isaia!

*

„Poarta oilor” și celelalte porți: „Poarta cea strâmtă” (Matei 7, 13) pe care Evanghelia Duminicii a IV-a după Sfintele Paști, a vindecării slăbănogului de la Scăldătoarea Vitezda, ne îndeamnă să intrăm, sufletește și duhovnicește, este „Poarta Oilor” (Ioan 5, 2) celor de-a dreapta Păstorului celui Bun al oilor, care este și Drept Judecător. „Ierusalimul (Sfintelor Scripturi) este zidit ca o cetate, ale cărei porți sunt strâns unite” (Psalmul 121, 3), iar unitatea acestor porți nu iese în evidență niciunde mai mult ca în Cartea lui Neemia capitolele 3 și 12, în care citim: „Atunci s-a ridicat Eliașib, preotul cel mare, cu frații săi preoți și au zidit Poarta Oilor” (Neemia 3, 1), după întoarcerea din robia babiloniană de șaptezeci de ani. Poarta Oilor este poarta turmei celei una a lui Hristos, prin care se va împlini cuvântul: „Și vor auzi glasul Meu și va fi o turmă și un Păstor” (Ioan 10, 16) – adică o Biserică și un Hristos, sau „Un Domn, o credință, un Botez” (Efeseni 4, 5). Poarta Oilor nu putea și nu poate fi zidită și rezidită decât de către arhiereul Eliașib, împreună cu frații săi preoți, adică de Ierarhul locului împreună cu preoții din Eparhia sa, iar oile ascultând glasul lui și recunoscând în glasul lui, glasul și cuvântul lui Hristos, „merg după El” (cf. Ioan 10, 3-4), pe „calea mântuirii” (Faptele Apostolilor 16, 17). Eliașib este, prin urmare, atât icoana lui Hristos, „Arhiereul Cel veșnic”, cât și model pentru toți arhierii sau ierarhii ortodocși, în comuniune dogmatică, canonică și liturgică, unii cu alții și fiecare cu soborul clericilor din eparhie.

După Poarta Oilor, urmează la rând „Poarta Peștilor” (Neemia 3, 3; 12, 39), pe care intră simbolic cei o sută cincizeci și trei de pești mari, prinși de cei șapte Sfinți Apostoli la Arătarea Mântuitorului de pe țărmul Tiberiadei (Ioan 21, 11); dar și peștele prins de către Tobie din fluviul Tigru, la porunca Sfântului Arhanghel Rafael: „Prinde acest pește!”, în drum spre Ecbatana (Tobit 6, 1-6), ca și peștele prins de Sfântul Apostol Petru din mare, cu undița, la porunca Mântuitorului, având în gură un statir, ca ban al dajdiei la templu „pentru Mine și pentru tine” (Matei 17, 27).

Urmează „Poarta Veche” a Ierusalimului (Neemia 3-6; 12, 39) pe care am putea spune că intră toate cele treizeci și nouă de cărți ale Vechiului Testament.

„Poarta Văii” (Neemia 3, 13), care ne poate duce cu mintea atât la „proorocia despre valea vedeniei” a Sfântului prooroc Isaia (Isaia 22, 1), cât și la „Valea lui Iosafat” din cartea Sfântului prooroc Ioel (4, 2 și 12), sau „Valea Judecății” din cartea aceluiași Sfânt prooroc: „Mulțimi și iar mulțimi în Valea Judecății. Căci aproape

este ziua Domnului în Valea Judecății! Soarele și luna se întunecă și stelele își pierd lumina lor.” (Ioan 4, 14-15).

Din zidurile Ierusalimului nu poate lipsi „Poarta Gunoii” (Neemia 3, 13-14; 12, 31), care duhovnicește poate face trimitere la Taina și Scaunul Spovedaniei, prin care se mătură și se spală gunoii păcatelor oamenilor, cu ajutorul harului Duhului Sfânt și iscusința duhovnicului.

Pentru aceasta este nevoie de „Poarta Izvorului” (Neemia 3, 15; 12, 37), după cuvântul Psalmistului: „Căci la Tine este Izvorul Vieții, întru lumina Ta vom vedea lumină.” (Psalmul 35, 9), iar Izvorul Vieții este coasta Mântuitorului străpunsă cu sulița pe cruce, din care a izvorât sânge și apă (cf. Ioan 19, 34), adică Euharistie și Botez.

Urmează „Poarta Apelor” (Neemia 3, 6; 12, 37), adică harul Sfințelor Taine, începând cu Taina Sfântului Botez, până la Ierurgia Aghiasmei Mari și a Aghiasmei Mici.

În alergarea gândului vine la rând, în zidul Ierusalimului, real și spiritual, „Poarta Cailor” (Neemia 3, 28; Ieremia 31, 40), adică a cailor de foc care trag carul de foc al înălțării Sfântului prooroc Ilie la cer (IV Regi 2, 11), a cailor de foc și a carelor de foc, dimprejurul Sfântului prooroc Elisei, de la Dotan (IV Regi 6, 17), dar și a celor patru cai din Apocalipsă, care au galopat și galopează pe pământ, în cursul istoriei (Apocalipsă 6, 8-1) – calul alb, calul roșu, calul negru și calul galben-vânăt –, până la împlinirea Arătării din Apocalipsă: „Și am văzut cerul deschis și iată un cal alb, și Cel ce ședea pe el se numește Credincios și Adevărat și judecă și se războiește întru dreptate. Iar ochii Lui sunt ca para focului și pe capul Lui sunt cununi multe și are nume scris pe care nimeni nu-l înțelege decât numai El. Și este îmbrăcat în veșmânt stropit cu sânge și numele Lui se cheamă: Cuvântul lui Dumnezeu. Și oștile din cer veneau după El, călare pe cai albi, purtând veșminte de vison alb, curat. Iar din gura Lui ieșea sabie ascuțită, ca să lovească neamurile cu ea. Și El îi va păstori cu toiag de fier și va călca teascul vinului aprinderii mâniei lui Dumnezeu, Atotțiitorul. Și pe haina Lui și pe coapsa Lui are nume scris: Împăratul împăraților și Domnul domnilor.” (Apocalipsă 19, 11-16).

„Poarta Răsăritului” (Neemia 3, 29), deschide calea stelei și a magilor de la Răsărit, a Nașterii Domnului – „Răsăritul cel de Sus” (Luca 1, 78), dar și „calea împăraților de la Răsăritul Soarelui” (Apocalipsă 16, 12).

„Poarta Colțului” (Ieremia 31, 38) este Poarta Damascului sau Poarta Convertirii și întoarcerii la Hristos (Faptele Apostolilor 9, 3).

„Poarta Închisorii” (Neemia 12, 39), ar putea fi în legătură atât cu poarta de fier a închisorii din Ierusalim, din care a fost eliberat de către îngerul Domnului, Sfântul Apostol Petru (Faptele Apostolilor 12, 1-12), dar mai ales poarta închisorii sau temniței iadului, caprelor celor de-a stânga.

Tainica „Poartă Efraim” (Neemia 12, 39), ar putea fi Poarta eshatologică a Parusiei Domnului.

În capitolul 3 din Cartea lui Neemia se pomenește și se mai vorbește despre: „Casa Vitejilor” (Neemia 3, 16) în războiul nevăzut al minții, prin rugăciunea „Doamne iisuse...”; despre „Scara armelor” (Neemia 3, 19), care comunică teologic cu Scara cerului de la Betel (Facere 28, 22-10), dar și cu cuvintele Sfântului Apostol Pavel din Epistola către Efeseni (6, 18-13), despre armele duhovnicești; și despre „Turnul Cuptoarelor” (Neemia 3, 38), sau al prescurilor dumnezeieștii Pâini Euharistice.

Dacă lângă Poarta Oilor vedem minunea de la scăldătoarea Vitezda; lângă Poarta Peștilor, citim despre pescuirea minunată; lângă Poarta Gunoii, îl vedem pe Iov șezând pe grămada de gunoi de la marginea cetății; lângă Poarta Izvorului și lângă Poarta Apelor, contemplăm râul vieții izvorând din tronul lui Dumnezeu și al Mielului și curgând veșnic „cu apa limpede cum e cristalul”; lângă Poarta Cailor contemplăm caii de foc ai cărții a IV-a a Regilor și ai Apocalipsei; lângă Poarta Răsăritului contemplăm ieslea de la Betleem; lângă Poarta Colțului, convertirea Sfântului Apostol Pavel; lângă Poarta Închisorii, zărim sufletul bogatului nemilostiv chinându-se în iad, iar deasupra Porții Efraim, teologhisim citind binecuvântarea lui Iacob pentru fiul lui Iosif (Facere 48, 13-20; 49, 22-26) și a lui Moise pentru seminția acestuia (cf. Deuteronom 33, 13-17), revărsându-se de pe „dealurile cele veșnice” (Facere 49, 26; Deuteronom 33, 15).

Toate aceste porți și ziduri restaurate de către Neemia, au legătură cu „Poarta casei lui Eliașib, preotul cel mare” (Neemia 3, 20), care a rezidit „Poarta Oilor” Evangheliei de astăzi și a meditației noastre, din cea din urmă Duminică din vremea bisericilor goale, dar și cu „Casa lui Dumnezeu” și „Poarta Cerului” de la Betel (Facere 28, 17), precum și cu cele douăsprezece porți ale cetății sfinte, a Noului Ierusalim, care se va pogori din cer, de la Dumnezeu (cf. Apocalipsă 21, 2 și 9-13)!

PREOTUL ILIE DUMITRU ȘI ENORIAȘII SĂI DIN BECICHERECU MIC, EROII NEȘTIUȚI AI REVOLUȚIEI DE LA TIMIȘOARA

Preot dr. IONEL POPESCU
Vicar eparhial

Au trecut, deja, trei decenii de la momentul cutremurător al izbucnirii Revoluției din decembrie 1989 la Timișoara și, cu toate acestea, continuă să apară mărturii, relatări, date, informații despre revolta care a mobilizat zeci și sute de mii de compatrioți și a condus, în final, la căderea dictaturii comuniste-ate.

Astfel, printre cei ce au avut curajul de a se alătura manifestanților timișoreni, în zilele fierbinți ale lunii decembrie 1989, s-au aflat preotul Dumitru Ilie din localitatea Becicherecu Mic,

situată la 16 km de Timișoara, ing. Constantin Buzatu, directorul tehnic al I.A.S.-ului și Eugen Ispas, secretarul Consiliului popular (al primăriei) de atunci.

Preotul Dumitru Ilie, născut la 1 decembrie 1943, în localitatea Nepos, jud. Bistrița-Năsăud, a întocmit un memoriu dactilografiat în care relatează despre momentele tensionate și impresionante la care a participat în Timișoara, împreună cu ing. Buzatu, secretarul Ispas și 40-50 de credincioși din parohia pe care o păstora.

În dimineața zilei de 17 decembrie 1989, Ioan Cristea, cântărețul bisericesc din Becicherecu Mic, care lucrase în tura de noapte la Timișoara, l-a găsit pe preotul Dumitru Ilie în biserică și l-a informat că în oraș a început o revoltă a oamenilor împotriva regimului comunist. Aflat în biserică, pentru liturghia duminicală, preotul a „început slujba de dimineață cu gândul numai la aceste evenimente și că a venit momentul să se pună capăt dictaturii”.

Din ziua următoare, 18 decembrie, preotul Dumitru Ilie, potrivit rânduielii bisericești și tradiției locale, a început slujba „umblatului cu icoana” prin parohie și, în felul acesta, a constatat care este starea de spirit a credincioșilor și a aflat că în Timișoara sunt morți și răniți.

Informațiile primite de la parohieni l-au impresionat foarte mult și, fără a mai sta pe gânduri, preotul a suspendat rânduiala sfințirii caselor, a luat legătura cu inginerul Buzatu și cu secretarul Ispas și au plecat, cu mașina ARO a I.A.S.-ului, la Timișoara. Inginerul Constantin Buzatu, pe atunci în vârstă de 29 de ani, participase deja la protestele care au avut loc în zilele de 16-17 decembrie '89, în Piața Maria, lângă casa parohială a pastorului reformat László Tökés, fără știrea soției sale, rămasă acasă cu fetița în vârstă de doi ani.

Născut într-o familie de oameni harnici și credincioși, C-tin Buzatu nu a uitat de suferințele bunicilor săi, deportați în Bărăgan (1941) și nu a mai putut suporta presiunile și amenințările activiștilor de partid și ale securiștilor pe tema creșterii, de la an la an, a producției agricole.

Preotul Dumitru Ilie consemnează, în memoriul său că, în seara zilei de 19 decembrie a participat, până noaptea târziu, la manifestările revoluționare din Piața Operei și de la comitetul județean de partid, scandând cu demonstrații: „Jos Ceaușescu”, „Jos dictatura”, iar inginerul Buzatu, mereu prezent, a susținut pe umeri un tânăr care a dat jos însemnele comuniste, secera și ciocanul, de pe clădirea județenei de partid.

Cei trei protestatari din Becicherecu Mic au revenit la Operă și în seara zilei de 20 decembrie, pe la ora 19:00, unde l-au întâlnit pe preotul Stelian Borza, de la parohia Timișoara Mehala, pe fiul acestuia „și alți cunoscuți”. Noaptea, târziu, s-au întors, tot cu mașina de tip ARO, la sediul I.A.S. Becicherecu Mic și au luat hotărârea să-i mobilizeze pe localnici, „ca să-i sprijinim pe timișoreni și în 22 decembrie să pornim spre Timișoara” (cf. memoriului citat).

Preotul Dumitru a luat legătura cu credincioșii de frunte ai parohiei, între care doctorița stomatolog, familiile Ioan Taloș, Nicolae Stan și alții și i-a convins să-l urmeze la Timișoara, spunându-le: „dacă mie, ca preot, nu mi-e frică, de ce să vă fie vouă?”.

În dimineața zilei de 22 decembrie, curajosul preot, îmbrăcat în reverendă, a dat dispoziție să fie trase clopotele bisericii, a luat un prapor (steag) negru și, împreună cu doamna preoteasă și cu câțiva enoriași, au plecat spre primărie, scandând: „Veniți cu noi”, „Jos dictatura” și altele. Mobilizați de ing. C. Buzatu și de secretarul E. Ispas, la primărie erau adunați, deja, câțiva localnici având pancarte pe care scria : „Becicherecul ajută Timișoara” și steaguri tricolore.

Preotul Dumitru Ilie a rostit rugăciunea „Tatăl nostru ...”, apoi cele 40-50 de persoane au urcat în trei camioane de la I.A.S., puse la dispoziție de directorul Buzatu și s-au îndreptat spre Timișoara. La stația PECO, aflată pe locul unde este acum clădirea CEC-ului (intersecția str. Torontal cu Calea Aradului), au coborât și au plecat spre Operă. După parcurgerea a aproximativ 200 m, s-au întâlnit, în fața tipografiei „Helicon”, cu o altă coloană de manifestanți, cei mai mulți din parohia Biled, în frunte cu preotul Radu Reja, au îngenunchiat cu toții și preotul Dumitru a rostit o rugăciune.

Sutele de revoluționari, cu cei doi preoți în frunte, au continuat marșul spre Piața Operei, scandând „Jos Ceaușescu”, „Jos dictatura”, „Ceaușescu judecat pentru morții din Banat” și, pe la ora 10:00, s-au alăturat miilor de timișoreni care manifestau deja acolo.

Inginerul Constantin Buzatu, susținut de doamna preoteasă, l-au îndemnat pe preotul Dumitru Ilie să urce în bolconul operei, unde se aflau deja preoții Stelian Borza, de la parohia Timișoara Mehala și Ioan Mura de la parohia Calacea, care l-au îmbrățișat și l-au rugat să se adreseze mulțimii.

Cuprins de emoție, cu glasul tremurând, preotul Dumitru Ilie a rostit un cuvânt scurt și i-a asigurat pe timișoreni că „Becicherecu Mic este aici să lupte până la capăt” (cf. același memoriu). „Aici, în balconul Operei – mărturisește curajosul preot – am trăit bucuria cea mare, atunci când am aflat că Ceaușescu a fost prins și arestat”.

Preotul și enoriașii săi au rămas în Piața Operei până la ora 19:00 și au trăit clipe pe care nu le vor uita niciodată. Acasă s-au întors cu trenul, fericiți că au putut participa la Revoluție și că au scăpat cu viață. În acele zile fierbinți, din parohia Becicherecu Mic a fost arestat un student, iar un enoriaș a fost rănit.

Participarea preotului Dumitru și a multor credincioși din parohia Becicherecu Mic la manifestațiile anticomuniste și anticeaușiste de la Timișoara este încă o mărturie că Revoluția din decembrie 1989 a fost o revoluție creștină. Avându-l pe preotul paroh în fruntea lor, credincioșii nu s-au mai temut de represaliile autorităților comuniste, de suferință și de moarte, au îndurat frigul și foamea, au scandat „cu noi este Dumnezeu”, au îngenunchiat și au rostit „Tatăl nostru ...” și „Crezul”, au bătut clopotele, au aprins lumânări, au cântat colinde, au sperat, au luptat și au biruit.

O pagină impresionantă din istoria Revoluției declanșate la Timișoara în decembrie 1989 a fost scrisă, așadar, de preotul Ilie Dumitru și de câteva zeci de credincioși curajoși din parohia Becicherecu Mic.

BILED – TIMIȘOARA –22 DECEMBRIE 1989. 200 DE TINERI PARCURG PE JOS 27 DE KILOMETRI, PENTRU A LUPTA ALĂTURI DE TIMIȘORENI

Preot dr. IONEL POPESCU
Vicar eparhial

Revoluția din decembrie 1989 este un eveniment crucial în viața poporului român, înfăptuit printr-o mobilizare exemplară a milioanele de compatrioți, din toate categoriile sociale și din toate confesiunile creștine, copii, tineri și oameni în vârstă.

Despre zilele însângerate ale acestei revoluții au fost scrise sute de cărți, articole și studii, în țară și în străinătate, au fost publicate documentele proceselor intentate foștilor conducători și torționari comuniști, au fost editate volume cu documente și fotografii, dar prea puțin s-a scris despre participarea unor slujitori ai Bisericii, în general și ai Bisericii Ortodoxe Române, în special, la manifestațiile și protestele din Timișoara, Arad, București etc.

Fără a reproșa cuiva această scăpare cu privire la rolul pe care l-au avut preoții și credincioșii Bisericii noastre în tumultuoasele evenimente din decembrie 1989, credem însă că istoria trebuie să investigheze și să înregistreze cu obiectivitate și acest aspect, mai ales că Revoluția română din decembrie 1989 stă sub semnul purtării de grijă a lui Dumnezeu. Pornind, așadar, de la această constatare vom prezenta, în premieră, o secvență emoționantă și foarte importantă din viața parohiei Biled, situată la aproximativ 27 km distanță de Timișoara, în direcția Sănnicolau Mare.

Mărturia la care facem referire aparține preotului paroh Radu Reja (actualmente pensionar) și este susținută de imagini realizate atunci, precum, de mărturiile participanților la revoluție și ale preotului revoluționar Ioan Mura de la parohia Calacea.

Preotul Radu Reja, licențiat al Facultății de Teologie din Sibiu (fostul Institut teologic), descendent al multor generații de preoți ai familiei sale, el fiind cel de-al 15-lea, a fost numit la Biled în anul 1979 și a păstorit, fără întrerupere, până în anul 2017.

În seara zilei de 21 decembrie 1989, pe când „umbla cu icoana”, așa cum este tradiția în unele parohii bănățene, la preotul Reja au venit 80-70 de tineri din localitate și i-au solicitat să tragă clopotele capelei în care slujea (Biledul, sat nemțesc, nu avea biserică) și să facă rugăciuni pentru căderea regimului comunist. Fără a ezita vreo clipă, preotul Radu și tinerii au mers la capelă și au înălțat rugăciuni pentru reușita revoluției dar și pentru martirii Timișoarei.

La finalul slujbei, tinerii l-au întrebat: „vreți să ne duceți mâine la Timișoara?”, iar răspunsul preotului a fost prompt: „da!”. S-a hotărât, apoi, ca drumul până la Timișoara să fie parcurs pe jos, plecarea urmând a avea loc în dimineața zilei de 22 decembrie, la ora 5:00. Locul de întâlnire s-a stabilit în fața primăriei, participanții angajându-se să aducă steaguri și pancarte, pe care au fost scrise lozinci, precum: „Jos comunismul”, „Moarte dictatorului”, „Biledul ajută comitetul”, „Jos tiranii, vrem democrație!”, „Dumnezeu este cu noi”, „Dumnezeu ne va elibera” etc. Înainte de plecarea spre Timișoara, au îngenunchat cu toții, preotul Radu Reja a rostit rugăciunea „Tatăl nostru ...” și i-a binecuvântat.

După acest moment liturgic, cei 200 de tineri din Biled au pornit spre Timișoara, oprindu-se la intersecției, pentru rugăciune. În fruntea lor era preotul cu Biblia și Sfânta Cruce în mână. La Timișoara, în fața fostei tipografii „Helicon”, au jonționat cu coloana venită de la Becicherecu Mic, însoțită de preotul paroh Dumitru Ilie, au îngenunchat și s-au rugat împreună, apoi s-au îndreptat spre Piața Operei, invitându-i pe trecători să li se alăture.

În Piața Operei din Timișoara, înțesată de timișoreni, tinerii din Biled au trecut prin stări sufletești imposibil de descris în cuvinte și prin emoții nemaîntâlnite până atunci. Atmosfera era incendiară, cuvântările din balconul Operei erau înflăcărâte, chemarea la unitate și la susținerea idealurilor Revoluției era minunată, iar rugăciunile, colindele și cântările atingeau corzile cele mai sensibile ale sufletului.

Când a venit știrea despre fuga și apoi despre arestarea dictatorului, a fost o adevărată explozie de bucurie, concretizată în îmbrățișări, scandări și rugăciuni de mulțumire înălțate către Dumnezeu.

După amiază, tinerii s-au întors la Biled, iar preotul Radu Reja a fost rugat să meargă la Cimitirul săracilor unde fuseseră găsite cadavre înmormântate în gropi comune, unele legate cu sârmă, despre care se credea că erau ale revoluționarilor. În timp ce preotul oficia slujba de pomenire, din cimitir s-a tras în direcția capelei unde se slujea, însă nimeni nu a fost rănit.

Așa s-a încheiat, pentru preotul Radu Reja și cei 200 de tineri enoriași din Biled, ziua de 22 decembrie 1989, una din cele mai importante ale Revoluției din țara noastră.

La finalul acestei scurte relatări, câteva concluzii sunt absolut necesare.

În primul rând, tinerii din Biled, deși nu aveau educație religioasă, l-au căutat pe preotul paroh, s-au rugat împreună cu el și l-au rugat să-i însoțească la Timișoara. Pe drumul către Timișoara, s-au oprit în intersecției, au îngenunchat și au înălțat rugăciuni, așa după cum au procedat și în Piața Operei.

Preotul Radu Reja a întrerupt rânduiala de binecuvântare a caselor, a înțeles că Dumnezeu îl cheamă la o misiune sfântă, a luat sfânta Scriptură și Sfânta Cruce și, fără a se gândi la moarte, i-a condus pe tineri pe drumul către libertate, democrație și credință.

Acest pelerinaj inedit a creat o legătură sufletească foarte puternică între preot și tinerii opriți, până atunci, să frecventeze biserica, să participe la activitățile catehetice și misionare. Cu toate acestea, ei au avut încredere deplină în preotul lor, l-au simțit ca pe ocrotitorul lor duhovnicesc, ca prieten al lor și au plecat împreună, pe jos, 27 de kilometri, cu o dăruire pilduitoare, spre „orașul făgăduinței”, orașul martir Timișoara, unde tineri asemenea lor cădeau fulgerați de gloanțele ucigașe trase de slugi fără conștiință ale regimului comunist-ateu.

Tinerii aceștia și toți tinerii care au luptat împotriva regimului de tristă amintire, ne-au lăsat moștenire o lecție sublimă de curaj, de eroism și de patriotism, de încredere totală în valorile creștine și naționale, de credință nezdrcinată în Biserică și în Dumnezeu.

Tuturor, prețuirea, recunoștința și dragostea noastră!

CREDINȚA ȘI VIAȚA RELIGIOASĂ A ROMÂNILOR REFLECTATE ÎN „BAROMETRUL VIEȚII RELIGIOASE”

Preot MIRCEA SZILAGYI
Consilier eparhial

În fiecare an, în apropierea marilor sărbători creștine, societatea românească își îndreaptă atenția spre viața religioasă a concetățenilor noștri și spre rolul pe care credința în Dumnezeu îl are în viața românilor. Periodic, au loc sondaje care investighează multe aspecte din viața semenilor noștri, și adeseori se sondează nivelul de încredere pe care aceștia îl acordă diverselor instituții de stat sau unor organizații și instituții private. Se stabilesc clasamente și ierarhii, în care organizațiile care fac obiectul sondajelor de opinie sunt rânduite după gradul de încredere perceput de către respondenții chestionarelor de investigare.

La finalul acestui an dificil, marcat de greutate și încercări, mass-media ne aduce în atenție un sondaj care și-a propus să studieze viața religioasă a românilor, sub titlul „Barometrul vieții religioase din România”, disponibil online¹ spre consultare. Această investigație științifică a fost realizată de *Centrul de Cercetări Sociologice LARICS*², în parteneriat cu *Secretariatul de Stat pentru Culte* și cu *Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale (ISPRI)*³ al Academiei Române. În perioada 30 noiembrie – 7 decembrie 2020 cercetătorii implicați în proiect au aplicat, telefonic, un chestionar unui public format din 1000 de persoane, eșantionarea făcându-se pe baza datelor oficiale ale *Institutului Național de Statistică*, fiind reprezentativă pentru populația României, neinstituționalizată, cu vârsta de 18 ani și peste.

¹ <https://larics.ro/wp-content/uploads/2020/12/Barometrul-vietii-religioase-LARICS-CCSL-16.12.2020.pdf> accesat la 22.12.2020.

² <https://larics.ro/barometrul-vietii-religioase-din-romania-decembrie-2020/> accesat la 22.12.2020.

³ <https://ispri.ro/barometrul-vietii-religioase-din-romania-decembrie-2020/> accesat la 22.12.2020.

Cei interesați de metodologia de lucru a acestui instrument sociologic, pot afla mai multe amănunte la adresele de internet indicate în notele de subsol. Trebuie să menționăm totuși că este vorba despre prima inițiativă de acest fel din România, care dorește să surprindă dimensiunile multiple ale manifestării libertății religioase. Acest demers a venit în contextul în care, anul acesta, restricțiile impuse de autorități pentru limitarea răspândirii virusului COVID-19 au fost puse în legătură și cu viața religioasă a cetățenilor țării. Însă, după cum observa⁴ cu multă acribie Excelența Sa, domnul Victor Opaschi, Secretar de Stat pentru Culte, acțiunile autorităților de stat au vizat unele forme de manifestare ale credinței religioase în spațiul public și nu libertatea religioasă în sine, care este garantată prin Constituție (art. 29).

Revenind la sondaj, îmi propun ca în continuare să analizez rezultatele acestuia și să fac o serie de observații și comentarii pe marginea lui.

La întrebarea referitoare la instituțiile care sunt investite cu încredere de către români, Biserica a fost clasată pe primul loc în ierarhia instituțiilor demne de încredere: 41,46% dintre respondenți au afirmat că au „foarte multă” încredere în Biserică iar 29,8% că au „multă” încredere în Biserică, rezultând cifra de 71,26%. Este o revenire a credibilității Bisericii în rândul cetățenilor țării noastre, având în vedere că un sondaj⁵ din 2017 afirma că încrederea românilor în Biserică a scăzut sub 50%. Clasarea Armatei pe locul secund al acestui clasament al încrederii poate indica faptul că aceste două instituții se bucură de un grad crescut de încredere din cauza activității lor exemplare în acest an, marcat de pandemie.

Biserica s-a remarcat în special prin ajutoarele materiale oferite celor afectați de pandemie (în valoare de peste 20 milioane de lei⁶ doar în acest an), prin prezența directă și activitatea susținută a slujitorilor ei în mijlocul celor vulnerabili dar și prin poziția ei echilibrată și realistă oglindită în asumarea și punerea în practică a măsurilor igienico-sanitare. Armata a fost prezentă prin cadrele ei, care au preluat pe alocuri managementul instituțiilor de îngrijire a sănătății, copleșite de numărul mare de pacienți.

Sondajul a investigat și percepția evoluției vieții religioase, din răspunsurile primite reieșind că 36,8% dintre respondenți fiind de părere că poporul român este „mai puțin religios decât în timpul comunismului”, 33,6% au susținut că poporul este „mai religios decât în timpul comunismului” iar 28,8% nu au raportat vreo diferență între perioada comunistă și cea post-comunistă din punctul de vedere al religiozității. Aceste răspunsuri denotă o preocupare a subiecților pentru credința religioasă, ea fiind percepută ca o constantă a vieții publice românești, cu grade diferite de manifestare a intensității ei de-a lungul timpului. Din întrebările ulterioare din acest sondaj a reieșit că viața religioasă este înțeleasă de sociologii care au elaborat chestionarul ca manifestându-se în mod special prin credința personală în Dumnezeu, prin rugăciune și practici de credință și prin participarea la slujbele religioase⁷.

Din sondaj a reieșit că 63,8% din totalul populației se consideră ca fiind persoane religioase, iar 26,6% se socotesc mai degrabă religioase decât nereligioase (pagina 6), ceea ce se corelează cu rezultatele *scalei Likert* de la pagina 11 a chestionarului, cu 10 grade de evaluare a importanței religiei în viața poporului român, 55,2% a respondenților susținând că religia este extrem de importantă în viața lor. În mod firesc, religiozitatea și apartenența la o religie presupune credința în Dumnezeu (90,2% dintre cei chestionați), un indicator clar al faptului că în țara noastră nu asistăm, ca în alte țări ale lumii, la privatizarea sentimentului religios și la separația dintre credința religioasă susținută, manifestată și practică în cadrul organizat al unui cult religios sau al unei biserici, și credința religioasă subiectivă, desprinsă de structura unei organizații și de un crez bine stabilit. Acest indicator este susținut (la pagina 10) și de frecvența participării la slujbele religioase, 36,1% dintre cei întrebați declarând că participă o dată pe săptămână sau mai des la slujbe, 21,7% participă ocazional, la sărbători și evenimente de familie, 18% participă doar la sărbătorile mari, iar 17,2% cam o dată pe lună, doar 6,9% dintre cei care declară că aparțin unei confesiuni sau religii nefrecventând slujbele religioase.

Un procent mare dintre participanții la sondaj, de 68,2%, declară că se roagă zilnic sau aproape zilnic, 14% se roagă cam o dată pe săptămână iar 6,5% foarte rar, eventual în momente mai complicate (pagina

⁴ <http://culte.gov.ro/wp-content/uploads/2020/12/AlocutiuneBarometruViataReligioasa.pdf>, pagina 5, accesat la 22.12.2020.

⁵ <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/social/increderea-romanilor-in-biserica-pentru-prima-data-sub-50-808920> accesat la 22.12.2020.

⁶ <https://basilica.ro/pr-ciprian-ionita-ajutorul-patriarhiei-pe-timp-de-pandemie-a-depasit-20-milioane-lei/> accesat la 22.12.2020.

⁷ <https://larics.ro/wp-content/uploads/2020/12/Barometrul-vietii-religioase-LARICS-CCSL-16.12.2020.pdf> paginile 8-10, accesat la 22.12.2020.

10). Aceste cifre arată latura personală, subiectivă, a credinței religioase care se exprimă prin rugăciune și denotă o credință intensă, trăită intim, în interioritatea fiecărei persoane și nu o credință speculativă, declarativă, pur intelectuală.

Religia are în viața românilor și un puternic caracter identitar, fiind percepută ca parte din moștenirea spirituală și culturală primită în familie de la părinți: 48,2% dintre respondenți declară că părinții lor sunt/au fost foarte religioși iar 45,4% declară că părinții lor sunt/au fost moderat religioși. Aceste cifre, corelate cu procentul celor care afirmă că în perioada comunistă poporul era mai religios (pagina 5), și cu răspunsurile de la pagina 13 al *Barometrului* (58,6% cred că „Religia este fundamentală pentru identitatea națională a românilor”) sugerează că printre valorile perene ale poporului, credința religioasă ocupă un loc privilegiat și este socotită un factor de identitate, continuitate și de stabilitate în cadrul familiei, care dobândește o importanță crescută în vremuri ostile credinței și manifestările religioase, cum a fost perioada comunistă.

Este foarte interesantă legătura pe care cei chestionați o văd între aspectul individual al credinței religioase și politicile publice ale statului român. Educația religioasă din școli, un subiect dezbătut intens în ultimii ani în spațiul public, este socotită ca fiind „foarte necesară” de către 72,8% dintre respondenți⁸, iar 22,3% dintre cei chestionați susțin că educația religioasă din școli „trebuie să existe doar dacă părinții elevilor solicită acest lucru”, doar 4,8% susținând că „nu trebuie să existe educație religioasă în școli”. Aceste cifre, corelate cu procentul ridicat al părinților care solicită în scris, la începutul fiecărui ciclu școlar, ca pruncii lor să studieze religia în școală, arată că educația religioasă este percepută ca o parte esențială a formării unui copil. De asemenea, aceste date ne demonstrează că o parte semnificativă a părinților doresc ca școala să se ocupe de educația copiilor lor și din punct de vedere religios, și nu limitează educația de acest fel la cadrul familial sau la spațiul bisericii de care aparțin. Acest aspect este specific societății românești care nu separă atât de drastic sfera vieții religioase a indivizilor (un sector al vieții fiecăruia socotit, în occident, ca fiind esențialmente privat) și sfera vieții publice, socotită de regulă laică sau neutră din punct de vedere religios.

Dintre numeroasele aspecte analizate de acest instrument de sondare a opiniei publice, aș dori să mai stăruiesc doar asupra modului în care opinia publică socotește că este prezentată activitatea Bisericii în presa din România (paginile 17-18). 46,5% dintre cei chestionați sunt de părere că „Bisericele sunt prezentate mai degrabă negativ în presă” iar 34,9% cred că „Bisericele sunt prezentate mai degrabă pozitiv în presă”. Dintre cei care socotesc că imaginea Bisericii este reflectată negativ în presă, 47,3% opinează că acest aspect apare întrucât „presa exagerează unele probleme din activitatea de zi cu zi a Bisericilor/cultelor”, doar 35,1% cred că imaginea negativă de care aminteam sunt „din cauza problemelor reale din activitatea de zi cu zi a Bisericilor/cultelor”, iar 15,9% afirmă că imaginea defavorabilă Bisericilor/cultelor apare în presă „pentru că majoritatea jurnaliștilor și formatorilor de opinie nu sunt persoane religioase”. Dincolo de adevărul sau lipsa lui, din aceste convingeri, se observă o percepție a unei adversități din partea presei la adresa Bisericilor/cultelor. Aceste percepții pot avea la bază și modul bombastic, inflamant, în care presa prezintă uneori scăderi ale unor slujitori ai cultelor, cu o tendință spre generalizare care, uneori, apare în subtext. Acest aspect se află în legătură cu procentul de 50,4% dintre respondenți care sunt de părere că „în general Bisericele fac lucruri bune în societate” (pagina 19).

Mă opresc aici cu prezentarea și comentarea acestui sondaj de opinie, lăsându-vă dvs. oportunitatea de a studia și analiza celelalte aspecte surprinse de acest instrument de cercetare validat științific. Însă, aș dori să subliniez că viața de credință ocupă un loc central în viața concetățenilor noștri, și practicile religioase, individuale sau obștești, sunt prezente într-o mare măsură în societate. Credința religioasă este o resursă deosebit de importantă în reziliența poporului în dificultățile de tot felul, pandemia din acest an evidențiind și mai limpede această particularitate a românilor. Biserica aduce certitudine, stabilitate și alinare într-o lume aflată în continuă schimbare. Mai mult, pentru culte și biserici, acest *Barometru al vieții religioase* este un instrument util pentru a-și calibra activitatea și mai eficient.

Biserica, prin specificul și prin amploarea activității ei, dar și prin capacitatea ei de a răspunde nevoilor tuturor membrilor societății, este, în continuare, speranța – adeseori ultima! – a celor săraci, bolnavi, singuri, izolați, marginalizați și vulnerabili.

⁸ <https://larics.ro/wp-content/uploads/2020/12/Barometrul-vietii-religioase-LARICS-CCSL-16.12.2020.pdf>, pagina 16, accesat la 22.12.2020.

COȘAVA – BISERICĂ, ȘCOALĂ ȘI COMUNITATE.

REPERE ISTORICE (II)

Prof. DUMITRU TOMONI

IOAN CIPU

Școala confesională

La 24 mai 1774, împărăteasa Maria Tereza sancționa Regulile directive pentru îmbunătățirea învățământului din școlile elementare sau triviale sârbești și românești reunite, prima lege menită să organizeze și să îmbunătățească învățământul elementar (trivial)¹. În același an, directorul școlar Teodor Iancovici de Misievo a înaintat Deputăției Ilirice de la Viena o listă cu localitățile din Banatul civil (provincial) pentru care s-au cerut rechizite școlare. Printre școlile primare menționate se află și școala din Coșava unde învățau și copii din Coșevița, Breazova și Brănești.

În tabelul întocmit de Teodor Iancovici, directorul școlar din Timișoara, la 20 Ianuarie 1777, se prezintă numele districtului, localitățile în care s-a propus înzestrarea școlilor, localitățile care aparțin de școlile din coloana a doua, numărul claselor, rechizitele (școlare) de scris, tăblițe de socotit, foarfece pentru hârtie, bricege, creioane, topuri de hârtie etc. În acest document Coșava este amintită în districtul Lugoj, iar la școală învățau și copiii din Brănești, Breazova, Homojdia și Coșevița. Apoi este redat numărul caselor, Coșava având în acel an 91 de case, Brănești 73, Breazova 57, Homojdia 37 și Coșevița 14².

La data de 14 iulie 1777, Timișoara, Teodor Iancovici, directorul școlar din Timișoara, raportează guvernului starea școalelor din eparhie, arătând: „Coșava avea școala împreună cu Homuștia [Homojdia – D.T.], adică copii din acest sat învățau carte la școala din Coșava”³.

În anul 1785, Coșava făcea parte din comitatul Caraș, cercul Căpâlnaș, având școală proprie, la care învățau și copiii din satele: Brănești, Breazova, Homojdia și Coșevița.⁴

¹ Victor Țircovnicu, *Istoria învățământului din Banat până la 1800*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, p. 128-129.

² Victor Țircovnicu, *Istoria* ..p. 140

³ I.D. Suciu, Radu Constantinescu, *Documente...*, vol. I, p. 378

⁴ Victor Țircovnicu, *Istoria*, p. 146;

Întrucât multe din filiile anilor 1774-1785 doreau să aibă școală proprie trebuia să fie pregătiți învățători pentru ele. Așa au apărut cursurile de pregătire - numite norma - atât a învățătorilor existenți, cât și a celor ce doreau să fie educatorii copiilor. O conscripție/recensământ din 1791 oglindește starea învățământului în acel an. Coșava are filie numai Homojdia, pentru că Breazova a trecut la Curtea, fiind mai aproape. Învățător este Filip Popovici, care n-a urmat integral cursul de pregătire pedagogică⁵. Copiii apți de școală pe timpul său au fost: 35 băieți și 11 fete și au frecventat regulat școala numai 27 băieți⁶. În schimb, localitatea nu mai are edificiu de învățământ și de aceea se cere să-l zidească altul nou. De atunci și până în 1914, când devine școală comunală, s-a pus constant problema unei clădiri corespunzătoare.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea școala a fost pe grădina de lângă biserică (nr.vechi 89). Mai târziu, prin anul 1820, s-a vândut această grădină și cu banii primiți pe ea s-a cumpărat o altă grădină cu o căsuță care servea drept școală⁷. În urma incendiului suferit în anul 1887, localul școlii trece prin reparații substanțiale, fiind reabilitat și sfințit în 1890.

În anul 1894 biserica veche a fost demolată, după terminarea celei actuale, „și din materialul ei lemnos s-a construit, de către parohieni, localul de școală – sub Austro-Ungaria – pe intravilanul actual de pe Ulița Mare, nr.163, [intravilan] care și azi poartă numele de „<<Grădina Școlii>> și unde a mai rămas o treaptă grea de ciment ca amintire”⁸. Este cea de a patra clădire școlară.

În 1914, în Coșava ia ființă școala comunală, după mai bine de zece ani de amenințări cu ea și de incertitudini: e școală confesională, nu e școală confesională. „Calendarul Românul” publică vacant postul de învățător între anii 1912-1916, ca din 1917 să omită existența unei școli la Coșava, până după 1918.

După 1914, statul maghiar construiește local de școală cu locuință pentru învățător, care dăinuiește până astăzi. Tot Ion Enășescu ne informează și ce s-a întâmplat cu materialul celui de al patrulea edificiu școlar: după Primul Război Mondial școala a fost demolată, iar materialul „a fost cumpărat de familia V. Bancea de la Nr. 61, lângă actuala școală [cea din 1988] și reclădit ca locuință, lipită de școală, se mai păstrează o parte”. După care, Ion Enășescu continuă: „Uitați-Vă la ea și Vă închinați ei și patrioților dascăli și popi, care ne-au menținut neamul și graiul românesc”⁹.

Sucesiunea învățătorilor

Filip Popovici (1791). Cu pregătire modestă din moment ce n-a terminat cursul preparandial și nu vorbește /cunoaște nici o limbă străină.

Damaschin Popoviciu, preot (1785-1833). A urmat cursul de pregătire, cu durată de șase săptămâni, de la Timișoara. Prima sa atestare ca preot e din 1814, iar ca învățător este din anul 1824, fiind prenumerant la „*Istoria universală a lui Kenghelaț*”¹⁰. El vinde, în 1820 grădina cu clădirea școlară de la nr. 89 și cumpără altă căsuță de pe ea devenind locaș școlar. Deci, putem afirma că preotul Damaschin Popovici este învățător cel târziu din 1820 și până în 1833.

Ivantie Popovici (1834-1842). Cu toate că a absolvit Teologia în 1831, nu a devenit el preot după moartea tatălui său Damaschin, pentru că prioritate la succesiune a avut Dimitrie Popovici, fratele lui Damaschin (având în vedere păstoria lui de zece ani, precum și însemnarea de pe Strastnic că e preot din 1809). De aceea, preferă să fie învățător în Coșava, nu preot în altă parte. După moartea lui Dimitrie este hirotonit preot pentru Coșava, în 1842.

Adam Popovici (1842-1845). Fratele mai mic a lui Ivantie. Absolvent de Teologie devine învățător¹¹. În 1845 se preotește. Cu el se încheie lista preoților Popovici din Coșava care cumula și funcția de învățător.

⁵Victor Țircovnicu, *Istoria ...*, p. 148.

⁶ *Ibidem*, p. 148;

⁷Ion Enășescu, Silvia Enășescu, *Monografia...*, p. 41-42

⁸ *Ibidem*, p. 27. Să adăugăm, că Nicolae Săcară susține că biserica veche nu a fost demolată, ci dată credincioșilor din Coșevița. (Nicolae Săcară, *Bisericile de lemn dispărute din Banat*, Timișoara, Editura Excelsior art, 2002, p.38)

⁹Ion Enășescu, Silvia Enășescu, *Monografia...*, p. 61-62.

¹⁰ Ioan Cîpu, *Prenumeranții ...*, p. 13.

¹¹ Probabil că episcopul Timișoarei Pantelimon Jivcovici a refuzat să-l hirotonească, fiind schiop. În final, cedează și-l hirotonește pentru parohia Bătești. Neputincios, are „moarte de bătrânețe” (65 ani) în 1883.

Nicolae Prohab (1845-1848). Probabil vine de la Zolt. Originar din Belinț, „dispare din comună în timpul revoluției”¹².

Vasile Crișan (1848-1851). Își începe activitatea didactică la Coșava, ca tânăr absolvent de Pedagogie, apoi se transferă la Temerești.

Damaschin Popovici (1851-1854), (preot) și învățător suplinitor. Nu poate fi Damaschin Popovici, cel de al doilea învățător, ci nepot al său. Un Damaschin Popovici a fost preot în Surducu Mic, în aceeași perioadă. Poate că vine el ca învățător în satul natal.

Adam Anghel (1854-1892). Localnic. Cursant al Preparandiei de la Arad 1852-1854. Rezultă că întreaga sa activitate didactică a desfășurat-o în Coșava. După cum precizează Tiberiu Gherga, a desfășurat cu elevii o bogată activitate extrașcolară, organizând serbări cu profund caracter național. Ion Enășescu adaugă că școala a ars în 1887 și se repară în 1889. Adam se pensionează în 1892.

Antoniul Angel/Anghel, preot suplinitor (1892-1894). Este fiul lui Adam.

Nicolae Amos Tulea (1894-1895)¹³.

Aureliu Anghel (1895-1912), frate cu pr. Antoniu Anghel. Nu apare absolvent al Preparandiei de la Arad, dar a fost învățător în mai multe localități. După calificativele primite, obținea rezultate modeste și chiar slabe cu elevii. Vine de la Luncani. În decembrie 1912 este pensionat și, începând cu anul școlar 1912/1913 școala este comunală.

După ce a devenit comunală, „a fost cumpărat [de primărie] intravilanul de lângă șosea și s-a zidit edificiul școlar existent și astăzi. (...) Primul învățător comunal care nu știa nici o vorbă românească a fost Istvan Splinger 1914-1917”¹⁴. Am amintit și numele acestuia (depășind istoricul școlii confesionale) pentru a dovedi că limba maghiară era unica limbă de predare în școala comunală, chiar și atunci când învățătorii români confesionali și-au continuat activitatea în școala comunală, numai pentru că cunoșteau limba maghiară foarte bine, (au fost menținuți învățători) nu pentru că au pus condiții (să predea în continuare în limba română) acceptate de statul maghiar.

Și la Coșava, de-a lungul anilor, atât în altar cât și la catedră au slujit generații de preoți și dascăli, sădind credință, lumină și cultură în mintea și inimile coșevenilor. Consemnarea unor crâmpie de activitate reprezintă un binemeritat gest de prețuire și recunoștință.

¹² Ion Enășescu, Silvia Enășescu, *Monografia...*, p. 43. Să-i fi fost teamă de eventuale pedepse ale coșevenilor care s-au dus la Făget, la îndemnul preotului Ivantie Popovici? Preotul Paulescu afirmă că s-a înapoiat în satul natal.

¹³ Tiberiu Gherga, mss, precum și răspuns la Chestionarul Miloia fila 2. Ion Enășescu (Ion Enășescu, Silvia Enășescu, *Monografia...*, p. 43) are altă variantă. „În anul școlar 1892-1893, ca învățător suplinitor funcționează cel de al doilea fiu a lui Adam, Aureliu Anghel, absolvent de pedagogie. În 1893 el pleacă la Luncani. Ca inv. provizoriu funcționează Nicolae A.[mos] Tulea, fost învățător în Pogănești 1893-1895. Adevărul este de partea lui Ion Enășescu, pentru că N. Amos Tulea e învățător în Pogănești până în 1893.

¹⁴ Ion Enășescu, Silvia Enășescu, *Monografia...*, p. 44. Să adăugăm că din 1918 și până în 1924 au fost învățători români (Vasile Olariu, Atanasie Lazăr și Valeria Gherga) și că Ion Enășescu face un tabel sinoptic al tuturor învățătorilor [și preoților] până în anul 1988 la p. 59..

ÎNTRUPAREA MÂNTUITORULUI - PÂRGA MÂNTUIRII NOASTRE

Preot AUREL FEDIUC
Parohia Crai Nou

Actul mântuitor al Înrupării Domnului nostru Iisus Hristos este taina iubirii lucrătoare a Sfintei Treimi față de oameni spre cunoașterea lui Dumnezeu și împărtășirea de dialogul cu El, în vederea îndumnezeirii omului și a lumii. Îndumnezeirea omului și a lumii se realizează prin toate actele mântuitoare înfăptuite de Dumnezeu - „ca faptă a puterii dumnezeiești” (Sf. Maxim Mărturisitorul). „Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (In. 1, 14). Astfel, „Lumina cea neapropiată”, Dumnezeu cel nevăzut „depășește frontierele transcendentului și imanentului” (V. Lossky), și intră în istoria umană, prin Iisus Hristos; deși în V.T. ținta omului a fost împlinirea stihului „dumnezei suntem și toți fii ai Celui Preaînalt” (Ps. 81, 6).

Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul- Născut din veci din Tatăl, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, (Crezul) S-a pogorât din ceruri și prin naștere de la Duhul Sfânt, S-a făcut Om – Dumnezeu- Omul- din Sfânta Fecioară Maria care, cu voia Tatălui, a revelat Ființa Sfintei Treimi. Și-a asumat firea umană în Persoana Cuvântului din Sfânta Fecioară Maria pentru a intra în comuniune cu toți oamenii.

Este o lucrare exclusivă a iubirii și bunătății lui Dumnezeu; o iubire milostivă și slujitoare. Arhiepiscopul Irineu Pop afirmă că: „Înruparea este cea mai adâncă bază a slujirii. Înruparea Mântuitorului este manifestarea cea mai accentuată a interesului dumnezeirii pentru omenire și a voinței de slujire reală”¹. S-a făcut Dumnezeu Om ca noi să devenim dumnezei după har (Sf. Părinți). Totuși, trebuie să subliniem adevărul că Dumnezeu-Cuvântul era prezent și acționa în Vechiul Testament ca persoană neînrupată; fără să îndrăznim vreodată să cugetăm altfel, pentru că Fiul este nenăscut din veci din Tatăl (In. 10, 30); dar și Duhul Sfânt care purcede din veci din Tatăl (Fac. 1, 2) însă nu se dăduse.

Vorbim de ființa Sfintei Treimi. Taina creștinătății se împlinește în ieslea sărăcăcioasă din Betleem, când Hristos-Dumnezeu cu participarea Sf. Treimi, prin ascultare se face subiectul firii umane; își produce Sieși natură omenească în Fecioara Maria, ca lucrare ființială treimică. Ființa dumnezeiască nu-și atinge sau micșorează cu nimic dumnezeirea și nici nu se îmbogățește. Înțelesul cel greu de pătruns, căutând Filip să-l înțeleagă, grăia: Doamne, arată nouă pe Tatăl. Iar Tu ai zis către dânsul: Atăta

¹ Irineu Pop-Episcop, Chipul lui Hristos în viața morală a creștinului, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2001, p. 346

vreme ai fost cu Mine și n-ai cunoscut că Tatăl este întru Mine și Eu întru Tatăl? De aceea, Ție, Celui ce ești necuprins, cu frică strigăm: Iisuse, Dumnezeule..." (Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos). Este o cheneză a nașterii (In. 17, 5), o coborâre a slavei la maxim (II Cor. 8, 9), o cheneză a Persoanei dumnezeiești, nu a firii, prin lucrarea Sfintei Treimi. Dumnezeu- Cuvântul își ia fire omenească în ipostasul divin preexistent din veci din Tatăl.

Leonțiu de Bizanț afirma că: „Trupul își ia ființă din Duhul Sfânt, prin lucrarea Lui creatoare, iar din Născătoarea de Dumnezeu a luat materia substanței lui; iar Cuvântul S-a sălășluit în templul creat de Duhul Sfânt de la prima lui configurare, neașteptând desăvârșirea templului, ci de la primul început al negrăitei iconomii (întrupări), unindu-Se cu laboratorul firii, S-a îmbrăcat în zidirea Sa. Căci nu s-a format întâi trupul, ca să intre după aceea în el din afară, ci El însuși îmbrăcându-Se în el, imprimă în Sine chipul nostru². Domnul Hristos se lasă circumscris în sânul feciorelnic al Maicii Domnului prin voia Tatălui și lucrarea Sfântului Duh, nu ca un sfințit, ci ca Cel ce curățește deplin și o sfințește; astfel „Persoana care se naște din Sfânta Fecioară Maria este identică cu Persoana Fiului lui Dumnezeu”. Nemărginitul încapă în mărginit, iar iubirea și lumina coboară în inima omului pentru a-l face pe om purtător de Duh Sfânt, scopul vieții creștine. Profesorul și teologul grec Giorgios Patronos afirmă că: „Prin Întrupare Hristos pe cei odinioară înstrăinați și vrăjmași i-a împăcat acum în trupul cărnii (Col. 1, 21) și după aceea, din fii ai blestemului (II Petru 2, 14) i-a înălțat la demnitatea de fii ai testamentului (F. Ap. 3, 25), care înseamnă adevărați fii ai Dumnezeului celui viu (Rom. 9, 26). Și toate acestea înseamnă o revenire și o repunere la loc a omului în Împărăția lui Dumnezeu”³.

Dar, atenție! Împărăția lui Dumnezeu și îndumnezeirea presupun și hristificarea noastră prin urmarea lui Hristos (Mc. 8. 34). Maica Domnului ascultă voia lui Dumnezeu: „Fie mie după cuvântul tău!” (Lc. 1, 38), confirmă coborârea lui Dumnezeu ca Om, la noi, - condiție a îndumnezeirii omului - și se face începutul mântuirii noastre. Înomenirea Fiului lui Dumnezeu este o coborâre într-o condiție „aneantizantă”, sub chipul robului (Fil. 2, 5-11), în abisul suferinței crunte create de întâiul om- Adam- și restaurează firea umană prin firea dumnezeiască- în Persoana Sa, ducându-o la îndumnezeire; pe care o va realiza deplin la Înălțare. În acest sens, Sf. Ap. Pavel spune: „Făcutu-s-a omul cel dintâi Adam cu suflet viu; iar Adam cel de pe urmă, cu duh dător de viață. Dar nu este întâi cel duhovnicesc, ci cel firesc, apoi cel duhovnicesc. Omul cel dintâi este din pământ, pământesc, omul cel de-al doilea este din cer. Cum este cel pământesc, așa sunt și cei pământești; și cum este cel ceresc, așa sunt și cei cerești. Și după cum am purtat chipul celui pământesc, să purtăm și chipul celui ceresc” (I Cor. 15, 45- 49).

Dumnezeu, prin întruparea Fiului a intrat în planul experienței comune a celor care cred în El și Se împlinește prin dăruirea de Sine. În acest context Crăciunul este o sărbătoare în care se oferă daruri, o zi a concretizării iubirii semenilor, a milostivirii, a altruismului, pentru că Însuși Dumnezeu prin persoana Fiului a venit la noi ca Dumnezeu-Omul; fiind darul cel mai de preț pentru toți oamenii. Întruparea lui Dumnezeu ne uimește, ne bucură și ne minunează, întrucât prin maxima apropiere a lui Dumnezeu de noi, ne-a oferit posibilitatea să vorbim cu El prin rugăciune (să-i spunem necazurile, să-i împărtășim dorințele, să fim iubiți, să nădăjduim), să nu ne mai simțim singuri și străini, și mult mai mult, să ne împărtășim cu Trupul și Sângele Lui. Astfel, Fiul lui Dumnezeu după ipostas a luat firea omului „ca să arate că datorită Întrupării (unirea firilor în ipostas), oamenii au acces la o nouă modalitate de unire cu Dumnezeu, diferită și superioară, anume aceea a participării la firea dumnezeiască a lui Hristos prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Său, în care cele două firi, dumnezeiască și omenească se află în mod ipostatic unite”⁴. Citatul (foarte precis și pe înțeles), ne cere maximă responsabilitate față de Sfânta Liturghie, care ne este încredințată, ea fiind a Domnului Hristos. Dumnezeu S-a făcut Om, ca să fie Dumnezeul iubitor care dăruiește oamenilor mântuire și viață veșnică, prin Sfintele Taine, în Biserica Lui. „Dumnezeiasca Euharistie lucrează în prezent (moment istoric concret) cu harul și cu premisele unei taine la realizarea îndumnezeirii eshatologice” (Giorgios Patronos).

²Contra Nestor, et Eutych, P.G. 86, 1, col. 1343 A

³Giorgios Patronos, Îndumnezeirea omului, Ed. Bizantină, București, 2012, trad. Lector dr. Sabin Preda, p. 53

⁴ Jean Claude-Larchet, Teologia energiilor dumnezeiești de la origini până la Sfântul Ioan Damaschin, Ed. Basilica, București, 2016, trad. Marinela Bojin, p.490

Acest „dar” l-a realizat, deplin, doar Dumnezeu. La nașterea după Trup a Mântuitorului Iisus Hristos s-a arătat steaua de la Răsărit: „și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit” (Mt. 2, 9), îngerii care cântau: „și deodată s-a văzut mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu” (Lc. 2, 13), păstorii care au văzut minunea: „păstorii vorbeau unii către alții: „Să mergem dar până la Betleem, să vedem” (Lc. 2, 15), iar magii l-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirnă (Mt. 2, 11). Astfel, participarea și bucuria a fost cerească și pământească restabilind omul și lumea, readucându-le în unitate și armonie. Interpretând un poem a lui Paul Evdokimov din „Femeia și mântuirea lumii”, Panagiotis K. Christos menționează: „Odată cu Întruparea (Domnului Hristos), sunt anulate dezbinările: lumea și paradisul devin una înaintea Celui născut, pământul și cerul participă armonios la eveniment, cele sensibile și cele raționale conlucrează și Dumnezeu Cel întrupat cuprinde întru Sine creatul și necreatul”⁵. Frumosele colinde care răsună în satele și orașele noastre ni-l aduc pe Mântuitorul Iisus Hristos în sufletele noastre, ne fac pentru o perioadă să uităm de suferințe, tristețe și neajunsuri, ne amintesc de iubire, smerenie și dăruire și poate vor reuși să strecoare în sufletele noastre iertarea și bunătatea.

Mă gândesc la oamenii bolnavi, înstrăinați și singuri, care așteaptă o alinare și un zâmbet sufletesc, mai ales în aceste vremuri de pandemie, boală, suferință și singurătate. Ne rugăm ca Nașterea Mântuitorului să ne aducă bucurie și sănătate și în această sărbătoare sfântă a creștinătății, răsunetul colindelor să nu fie amestecat cu lacrimile pandemiei. Bucuria și lumina sărbătorilor să se așeze în sufletele și viața noastră! Aceste încercări trebuie să le depășim cu ajutorul lui Dumnezeu, „ca fapte care aparțin exclusiv lui Dumnezeu” (Giorgios Patronos), pentru că „Dumnezeu este iubire” (I In. 4, 8). Și noi știm că în dragoste nu există frică, ci nădejde. Virtutea nădejdi să fie îmbrăcămintea sufletului nostru. Sărbătoarea Nașterii după Trup a Mântuitorului Iisus Hristos să ne aducă mântuire, sănătate și bucurii duhovnicești!

⁵ Panagiotis k. Christos, Taina oamenilor, ediția a doua, Ed. Kiromanos, Salonic, 1991, p. 33.

„ÎN HRISTOS ȘI ÎN BISERICĂ” (EFESENI 5, 32)

FLORIN-LUCIAN UȘVATH

Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul”

Clasa a X-a

Se pun adesea întrebări despre căsătorie, cum ar fi: „Ce este căsătoria și care este scopul ei?” sau „Cum să faci iubirea/căsătoria să dureze?”, iar răspunsurile le găsim în Sfânta Scriptură și în scrierile Sfinților Părinți.

În primul rând, cununia este una din cele șapte Sfinte Taine ale Bisericii Ortodoxe. Ea este o taină rânduită de Dumnezeu împotriva desfrânării, împotriva singurătății, pentru a fi ajutor potrivit unuia altuia, la neazuri și împotriva dușmanilor, pentru împlinirea planului lui Dumnezeu de a umple pământul și de a-l supune (prin nașterea de prunci). Fiind una din Sfintele Taine, Cununia este în strânsă relație și cu celelalte Taine, cu Botezul, pentru că „sfințenia primită în Botez trebuie să se manifeste în sfințenia vieții și, în special în sfințenia vieții conjugale și a vieții de familie”(În Hristos și în Biserică: adevărul și frumusețea căsătoriei, preot Ilie Moldovan, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2014, pag. 20) și pentru că „tot ceea ce apare sublim în Taina Botezului este sublim și în Taina Cununii”(În Hristos și în Biserică: adevărul și frumusețea căsătoriei, preot Ilie Moldovan, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2014, pag. 20), cu Mirungerea, pentru că „pentru miri și pentru soți, Mirungerea apare astfel drept o taină de forță care îi înarmează ca pe niște soldați și atleți ai lui Hristos” iar „prezența Sfântului Duh în miri și soți îi face pnevmatofori precum îi și predispune, totodată, la ”sfințenie și nemurire”, „(În Hristos și în Biserică: adevărul și frumusețea căsătoriei, preot Ilie Moldovan, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2014, pag. 38).

În al doilea rând, căsătoria este unirea, liberă dar voită de Dumnezeu, dintre un bărbat și o femeie iar despre scopul ei ne vorbește Sfântul Ioan Gură de Aur într-o omilie la Evanghelia Sfântului Apostol Ioan: „De aceea s-a și dat căsătoria, încât ceea ce lipsește unuia să completeze celălalt, și firea noastră săracă să devină în felul acesta stăpână pe sine, în timp ce s-a făcut nemuritoare, să păstreze pentru multă vreme nemurirea, prin succesiunea copiilor”(Cuvinte de aur ale Sfântului Ioan Gură de Aur, traducere de preot Victor Manolache, Editura Egumenița, Galați, 2012, pag. 87)

Spuneam că una din întrebările care se adresează în zilele noastre este: „cum să faci iubirea/dragostea/căsătoria să dureze?”. Ei bine, în cartea lui Andrei Drăgulescu, dedicată acestui subiect găsim câteva răspunsuri venite de la Sfinții Părinți și nu numai, spre exemplu, prin liniște: „nu e în lumea asta nimic mai bun decât căsnicia liniștită”-Ioan Slavici (*Cum să faci ca iubirea să dureze: ghid pentru cei ce vor să-și întemeieze o familie*, Andrei Drăgulescu, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2014, pag. 274); prin încredere: „dragostea cere renunțare și încredere”-A. Mauris (*Cum să faci ca iubirea să dureze: ghid pentru cei ce vor să-și întemeieze o familie*, Andrei Drăgulescu, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2014, pag. 275); prin rugăciune: „sfințiți-vă viața. Când gospodina, făcând treburile casei se roagă, totul se sfințește: se sfințește nu numai mâncarea, ci și cei care o mănâncă”-Sf. Paisie Aghioritul (*Cum să faci ca iubirea să dureze: ghid pentru cei ce vor să-și întemeieze o familie*, Andrei Drăgulescu, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2014, pag. 271. Dacă mirii sau soții au liniște, încredere și cel mai important rugăciune atunci îl au pe Dumnezeu iar pacea lui Dumnezeu stăpânește inimile lor și dragostea lor dăinuie.

„Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce ne-ai învățat ca totdeauna să ne rugăm unul pentru altul, căci așa vom împlini legea Ta și ne vom arăta vrednici de mila Ta, caută cu îndurare și păzește de vrăjmașii văzuți și nevăzuți pe soțul meu (soția mea), pe care mi l-ai dăruit (mi-ai dăruit-o) a petrece împreună până la moarte. Dăruiește-i sănătate și deplină înțelepciune, ca să-și poată îndeplini datoriile după voia și poruncile Tale. Ferește-l (o) de ispitele pe care n-ar fi în stare să le poarte. Întărește-l (o) în dreapta credință și în dragoste desăvârșită, ca să lucrăm împreună faptele bune și să ne tocmim viața după sfintele Tale așezări și porunci. Că a Ta este stăpânirea și puterea în veci. Amin” (Rugăciunea soților unul pentru celălalt).

Bibliografie:

- *Biblia cu ilustrații*, traducere Mitropolit Bartolomeu Anania, Editura Litera Internațional, București, 2011
- În Hristos și în Biserică: adevărul și frumusețea căsătoriei, preot Ilie Moldovan, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2014
- *Cuvinte de aur ale Sfântului Ioan Gură de Aur*, traducere de preot Victor Manolache, Editura Egumenița, Galați, 2012
- *Cum să faci ca iubirea să dureze: ghid pentru cei ce vor să-și întemeieze o familie*, Andrei Drăgulescu, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2014
- *Rugăciunea soților unul pentru celălalt*, Doxologia.ro

ISTORIA ZIDIRII UNEI NOI BISERICI ÎN TIMIȘOARA¹

Preot IOAN MEZINCA

A luat ființă la 1 mai 2004, pe baza terenului atribuit în concesiune pe 49 de ani, prin hotărârea Consiliului Local al Municipiului Timișoara, cu nr.119/24.04.2004, în Calea Șagului nr.75.

Tema de proiectare a fost întocmită de beneficiar și cuprinde, în esență, următoarele:

1. Construirea unei biserici parohiale cu capacitatea sălii de cult de cca 400 persoane, dotată cu anexele necesare.

2. Organizarea suprafeței de teren a parcelei disponibile având în vedere construcția într-o etapă viitoare a unui centru social și a casei parohiale.

3. Organizarea circulației inclusiv parcare.

Terenul aferent investiției este înscris în CF nr. 4992 comuna Chișoda, cu suprafața de 3955 mp, având drept proprietar Statul Român.

¹ Material realizat cu sprijinul părintelui arhid. ing. Timotei Anișorac, consilier patrimoniu și construcții bisericești la Centrul eparhial.

Potrivit temei, obiectul primei etape a proiectului l-a constituit realizarea bisericii compusă din sala de cult cu capacitate de cca 400 de locuri, cu anexele clasice specifice, respectiv altar, proscomidiar, diaconicon și anexele de intrare. S-a preconizat și realizarea unui spațiu pentru cor, de preferință la un nivel supraînălțat față de nivelul pardoselii sălii de cult.

În afara spațiilor menționate, în clădirea bisericii au mai fost prevăzute și o sală polivalentă, putând fi folosită drept paraclis, sau până la realizarea unei soluții definitive, pentru ședințele consiliului parohial, un spațiu pentru botezuri în afara sălii de cult, un grup sanitar pentru preoți, depozite și un spațiu pentru centrala termică.

Pentru prima etapă s-a impus păstrarea construcției provizorii de pe amplasament care a servit ca lăcaș de cult până la 1 decembrie 2018, când s-a sfințit noul lăcaș și s-a slujit pentru prima oară în el.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Banatului a sfințit noul lăcaș de cult la 28 aprilie 2019, prima zi de Paști, la slujba Vecerniei (a doua Înviere).

Modelul preluat pentru construcția bisericii provine din arhitectura perioadei de apogeu a Imperiului bizantin, la care au fost adăugate elemente românești impuse de adaptarea mijloacelor de construcție la contemporaneitate. Arhitectul bisericii este Nicolae Dancu.

Toate acestea s-au întâmplat sub păstorirea preotului Ioan Mezinca, împreună cu care slujește și a slujit preotul Ion Ache Novac, din anul 2008.

Parohia Steaua a fost dotată de enoriașii ei cu toate cele necesare cultului, cu multă dragoste și cu participare smerită la activitățile bisericești. Activitatea corală și de strană a fost și este împlinită de teologul Florin Dănăilă și preotul Florian Maxim.

Într-o lumină născută din Lumină

Într-o lumină
Născută din Lumină,
Copiii par
Niște aripi de îngeri
Cu glasurile lor
Îndreptate spre cer,
Într-o rugăciune divină.
Copiii sunt treptele noastre
Spre Dumnezeu
Și-n fiecare zi,
Îi aducem închinare și laude
Celui ce ne cheamă
La credință și smerenie,
Prin glasul Pruncului divin.

PETRU JICHICI

Scânteia dragostei divine

O scânteie pâlpâie în a mea ființă,
Numai Dumnezeu o are în știință
Cu ochii în lacrimi îi spun a mea dorință
Să o aprindă, de e cu puțință.

E scânteia dragostei divine
Atât a mai rămas în mine.
O lumină din cer vine
Durerea să mi-o aline.

Doamne, de Crăciun să-mi faci în dar
Inima mea un Altar
Să o umpli cu al Tău Har
Ce răsună în hotar.

Monahia ELENA

Clopotele

E-n glasul vostru rugă și chemare,
Prinos cucernic năzuind spre cer
În magice acorduri ce nu pier,
E propovăduire și mister,
Vestire bună-n zi de sărbătoare,
Eternă și extatică vibrație
Și falnic imn ce dăinuie-n eter.

Ați fost cu noi în ceas de rugăciune,
Din turnuri avântate ne-ați vegheat,
În sfintele locașuri ne-ați chemat,
Pe valuri de-armonie ne-ați purtat
În graiul vostru ce solemn ne spune
Despre Lumina care nu apune
Și, vie, peste lume-a luminat.

Voi ați jelit în tonuri ce-nfloară
Pentru bogat și pentru cel sărac,
Durerilor fu vîrsul vostru leac,
Pătruns-ați în bordei și în iatac.
Ca să purtați în trup și-n glas comoară
S-au plămădit în voi odinioară
Podoabele domnițelor din veac.

Din înălțimi ne-ați stat ocrotitoare,
Cu glas năvalnic fulgere ați frânt,
Despre nădejde ne-ați vestit cuvânt,
Mesaj biruitor și cântec sfânt.
Străjeri sunteți slujirii din altare
Și-ndemn de sus și binecuvântare
Prin voi trimite Cerul pe pământ.

MARIA ANIA

Dor de libertatea în Dumnezeu

Fiori de gheață și de foc
În amurgul timpului așterne,
Ceea ce nu schimbă mai deloc
Năravul lupului cel lesne...

Diavolul va muri, dar vrea să câștige
Însă mie mormântul nu îmi aparține,
Iar grădina diavolului va pieri și prelinge
Cu tot ceea ce îi aparține azi și mâine...

Să fim tari și puternici
Lui Dumnezeu să fim vrednici,
Că menirea noastră o știm bine
Având credință, căință, pocăință și zile senine...

Am iubit și iubesc
Patima divină cu prisos,
Cu sacrificiul ce îl preaslăvesc
Pe Domnul nostru Iisus Hristos...

Pământul scrie ce scrie Cerul
Căci sufletul curat limpezește drumul,
Iar căința este o principală esență
Ce dăruiește în viață pocăință...

Având mai multă voință prin divina faptă,
De ce ai plecat tu Suflet de Leu...?
Căci viii și morții așteaptă
Judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu...

Războiul patimilor și al necazurilor
E suferința ce ne-o facem singuri,
Căci adevărată e calea dreptăților
Cu adevărate clipe și dure masuri...

Să ajungem pocăiți în Ortodoxie
Iar cât timp noi oamenii mai avem,
Asta niciodată nu se știe...
Informații corecte din Biblie să culegem
Și de asemenea din ampla și adevărată istorie...

Dar plăcută este atingerea lui Dumnezeu!
Să scriu și să iubesc și să trezesc,
Sufletul cel mai drept al vieții timpului
Și tot mă rog și mă gândesc
Și nu voi pleca singur că nu știu să vâslesc,

Pe lacul destinului ce cu iubiri mă copleșește,
Apoi spre plaiurile Raiului...

Domnule cioban, lumea e o turmă
Iar Raiul nu îi uită pe cei din iad,
Căci grădina diavolului pierе și curmă
Pe cei ce rămân definitiv în iad...
Pentru că cei din Rai și de pe pământ se roagă,
Pentru ca cei din iad, prin răscumpărare, în Rai să
ajungă...

Durerea cu alții împărțită
E sfâșietoare și arzătoare,
E o grea, povară, pedeapsă,
Ce e scrisă în istorie acasă...

Dar frate, nu uita sufletul meu
Și sloganul pentru Dumnezeu:
„-Panta Rei” rămâne mereu...
„-Am fost aici dintotdeauna,
Și am văzut totul într-una”...

Armata solemnă a lui Dumnezeu
Este pentru noi și va rămâne mereu,
Învingătoare și triumfătoare
Impotriva celui viclean și rău

Dureros de dulce este zâmbetul ce va urma
În frumoasa veștejită floare-de-nu-te-voi-uita,
Că așa exprim frumoasa viață a mea și a ta
Prin freamătul timpului și amintirilor ce vor urma...
Iubesc și adânc doresc
Viața veșnică Doamne...
Și mă gândesc cât viețuiesc
În zile pline și senine...

Povestea îngerilor frânți
Și îngerul uitat de lume,
Sunt în Cer tot povestiți
În viitor având renume...
Și nouă viață nouă va fi la judecată
Ca una după alta, faptă după faptă...

Sfinților, Preamăriților întru ajutor
Vase ale lui Dumnezeu alese,
Ne rugăm de pe pământ tuturor
La voi cu nevoi din suflete și trupuri culese...

Dor de satul meu

Prea Sfântă Fecioară Marie
Cea plină de har si dar,
Noi te vrem cu milostenie
Și cu mântuire în dar...

Îngeri Sfinți-Oastea lui Dumnezeu
Apărați-ne la greu, mereu,
Mereu să fiți cu noi
La greu, încercări și nevoi...

Iertați-ne voi cei din Ceruri
Și vă vom lăuda apoi,
Căci rugându-vă și în gânduri
Voi ne scoateți din ale vieții nevoi...

Tu, Iisuse Hristoase lăudat în veci,
Pentru a noastră răscumpărare,
Te-ai răstignit pe cruce pentru noi și încerci
Să ne salvezi din ale diavolului gheare,
Reușind cu trudă, efort, dar și har
Al Tău, al Tatălui și al Sfântului Duh și bun Dar
Prin a dragostei, dreptăți, mărgăritar...

Încă o dată îți mulțumim
Pentru Jertfa Cea de Laudă,
Și încă o dată Te rugăm
Și iar la Tine alergăm cu voință slobodă,
Să ne ierți din nou, căci preaslăvim...

Învrednicește-ne Doamne să muncim
Ca și cum nu am muri niciodată,
Pe Tine Doamne să te preaslăvim
Ca și cum am muri mâine, dintr-o dată...

IONUȚ COSMIN ARCUȘI

În amintiri... trăiesc cu toții...
În suflet sunt cu toții vii -
Cum colindam cu alți copii...
Bunicii dragi... iubeau nepoții...

Pe poliță... gutui și mere...
La grindă... busuioc uscat -
Îi simt pe toți care-au plecat...
Cu nostalgie și durere.

În jarul sobei... cartofi copti...
Pe plită... bunătăți de țară...
Aromă dulce și amară...
Povești din somnul multor nopți...

Plăcinte calde... cozonaci...
Ceaun cu lapte aburind...
În amintire... mai colind...
Bunicule... acum... ce faci?...

Odihnă afli în mormânt,
În cimitirul de pe deal -
Te simt în suflet viu... real...
Dar ești departe de pământ...

Să fii iubit și-n lumi cerești !
Sunt mândră că ți-am fost nepoată -
Ți-ai onorat viața și soartă...
Și printre îngeri... veșnic ești.

Și.... într-o stea te-ai regăsit,
Cu sfânta bunicuță dragă...
Familia-i aproape-ntreagă...
Mulți au plecat... mulți au murit...

În suflet sunt cu toții vii -
Îi văd... îi simt... și-mi este dor...
De sufletu-i nemuritor...
Vom fi cu toții în vecii.

Ce mult mi-a dat bun Dumnezeu...
Bunici cum afli în povești...
Mi-i dor de ei și de lăurești...
Și-ncet... îmbătrânesc și eu...

Vin amintirile... pe rând...
Îi mulțumesc Celui de Sus,
Că-n drumul meu înspre apus,
Am tot ce am... în miez și-n gând.

Căsuța-n lut... cu geamuri mici...
De mult e doar în amintiri...
Bogată sunt cu vie trăiri
Și ca nepoată de bunici.

Văd pomii de zăpadă grei,
Văd blândul câine stând pe prag...
De toate-mi amintesc cu drag,
Dar... mai ales... de bunii mei.

Ce veri am petrecut mereu...
Ce ierni s-au dus... și-mi este dor...
Am rădăcină și izvor
În lutul din sătucul meu.

Colind în gând și mă hrănesc
Cu tot ce-n mine-am moștenit -
Copile... am îmbătrânit...
În suflet ești... îmi amintesc...

Și merg așa... cum mi-a fost dat...
În mine... neamul tot e viu...
Eu însămi pot copil să fiu...
Pornit pe drum... la colindat...

Spun „Ierui-ler”... lângă ferești...
Îți mulțumesc, Părinte bun,
Că pot... în preajma lui Crăciun,
Să simt tot dorul de lăurești.

Dr. TEONA SCOPOS

Lumină și iubire

Dumnezeu este lumină și iubire
Și Ființa Sa e mai presus de orice fire
Viața are-o singură menire,
Să fie-n toți lumină și iubire.
Pentru ca veșnic să trăiesc și eu,
Lumină vreau să răspândesc mereu.
Cu gândul ne-nțetat la mântuire
Și viața petrecută în iubire.
Iar dacă reușesc mereu,
Să fiu lumină cum e Dumnezeu,
Să fiu iubire-așa cum este El,
Am împlinit al fericirii țel.

Preot IOAN RUJONI

ACTUALITATEA BISERICESCĂ

Praznicul Nașterii Domnului, la Timișoara

De praznicul Nașterii Domnului, la Catedrala Mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi” din Timișoara s-a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, împreună cu un sobor de preoți și diaconi. La slujbă au participat mii de credincioși bănățeni, respectând măsurile igienico-sanitare impuse pentru prevenirea răspândirii noului coronavirus.

După otpustul sinaxei euharistice, Mitropolitul Banatului a rostit un cuvânt de învățătură, în cadrul căruia a vorbit despre iubirea incomensurabilă a lui Dumnezeu față de oameni, Care și-a trimis Fiul în lume, să se nască și să-i răscumpere din robia păcatului.

„Iubirea s-a văzut la crearea lumii și a oamenilor, dar nemărginirea o vedem acum, când Își trimite Fiul în lume să o răscumpere. Omul căzuse în păcat, dar iată că Dumnezeu îi iubește și pe cei păcătoși. I-a iubit și înainte de venirea în lume a Fiului Său, dar și azi, după ce Hristos S-a înălțat la Cer. Fraților, să nu cădeți în deznădejde că Iisus Hristos ne-a părăsit. El este și acum la cârma Corabiei, a Bisericii, pe care o conduce spre limanul cel liniștit al Împărăției lui Dumnezeu. Hristos l-a iubit și pe tâlharul care era cu El pe Golgota. Și pe tine te iubește, dar arată măcar și tu pocăința tâlharului”!, a spus Întâistătătorul Mitropoliei Banatului.

Slujire arhierescă și hirotonie la parohia Brănești

Duminică, 27 decembrie, cu prilejul cinstirii Sfântului Apostol, întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Banatului a poposit în parohia Brănești, protopopiatul Făget.

În această duminică, după prăznuirea Nașterii Domnului, Părintele Mitropolit a săvârșit sfânta liturghie în cadrul căreia a hirotonit în treapta preoției pe diaconul Eduard Grigorie Măstăcănean, pe seama parohiei Brănești cu filia Jupânești.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a scos în evidență virtuțile Sfântului Arhidiacon Ștefan, protomartirul Bisericii, statornicia în credință, darul cuvântului și slujirea celor aflați în nevoie (săraci, văduve, orfani). Slujirea diaconească a apărut devreme în comunitatea creștină din Ierusalim, dintr-o nevoie ce ținea de dimensiunea socială a slujirii Bisericii. Această dimensiune este reafirmată și în prezent în activitatea Bisericii Ortodoxe Române care, mai ales în acest an, a fost prezentă în mijlocul celor aflați în nevoi și în necazuri atât cu vorba bună,

cât și prin ajutoare concrete constând în alimente, materiale, aparatură medicală și multe altele.

Cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan I-a îndemnat pe noul preot paroh al parohiei Brănești, să urmeze pildei vieții și activității înaintașului său la altarul bisericii din sat, preotul George Măstăcănean, care i-a fost și tată trupesc dar și părinte și model duhovnicesc, până la trecerea acestuia la cele veșnice, în acest an. Vrednicul de pomenire preot George Măstăcănean, a păstorit timp de mai bine de patru decenii parohia Brănești. A fost un preot harnic și activ, construind două biserici, în parohia Brănești și în filia Jupânești.

După încheierea Sfintei Liturghii, dubașii din Brănești l-au colindat pe Părintele Mitropolit, în curtea bisericii, prezentând și un scurt moment artistic specific praznicului Nașterii Domnului.

Ziua Națională la reședința mitropolitană din Timișoara

De Ziua Națională, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, a donat Spitalului Militar din oraș lenjerie de unică folosință confecționată de monahiile de la Centrul eparhial din 500 m de material.

Lenjeria de pat donată va fi folosită pentru pacienții internați în Secția Modulară de Izolare și Tratament amenajată de Spitalul Militar în Timișoara.

Pe lângă asemenea donații făcute mai multor unități medicale, Centrul eparhial s-a îngrijit ca la unele spitale din județ să ajungă peste șase tone de alimente și două tone și jumătate de produse lactate.

Cu prilejul donației făcute chiar de Ziua Națională a României, Părintele Mitropolit Ioan a reiterat rugămintea către preoții, monahii și credincioșii eparhiei noastre de a spori rugăciunea pentru cei bolnavi, pentru cadrele medicale care îi îngrijesc, cu multă dăruire și de a respecta regulile igienico-sanitare impuse de autorități, pentru diminuarea cazurilor de infectare cu noul coronavirus. Totodată, Părintele Mitropolit a avut în vedere asigurarea lemnului de foc și distribuirea de alimente pentru unele familii nevoiașe din zonele rurale care se confruntă cu lipsuri materiale.

Ajutoare pentru Spitalul de psihiatrie din Gătaia

În săptămâna dinaintea Nașterii Domnului, Părintele Mitropolit Ioan a ajutat cu alimente Spitalul de la Gătaia. În acest sens au fost donate aproximativ 3,3 tone de alimente pentru pacienții care sunt internați în această unitate medicală. Prin această acțiune, Arhiepiscopia Timișoarei, alături de toate organismele socio-misionare pe care le coordonează, sprijină efortul cadrelor medicale și al personalului auxiliar în actul medical pentru pacienții internați în Spitalul din Gătaia.

Prin grija Înaltpreasfințitului Părinte Ioan activitățile social-filantropice vor continua în aceste zile. Întrucât suntem în perioadă de iarnă și multe familii nevoiașe se luptă cu greutate materiale, Înaltpreasfinția Sa va veni și în ajutorul acestora.

Activitatea socială a Arhiepiscopiei Timișoarei se desfășoară prin implicarea sectorului social-filantropic care, în funcție de posibilități și de multe cereri, încearcă să ofere ajutor material, financiar și spiritual și contribuie la susținerea eforturilor autorităților în lupta cu acest agent patogen SARS-COV-2.

În sprijinul celor nevoiași, la parohia Giulvăz

Joi 10 decembrie, Părintele Mitropolit Ioan al Banatului a efectuat o vizită pastorală în Parohia Giulvăz din Protopopiatul Timișoara I. În cadrul acestei vizite a observat o casă aflată într-o stare avansată de degradare, despre care la început a crezut că nu este locuită. Privind însă mai cu atenție a zărit un fir subțire de fum ridicându-se de pe coșul casei și atunci și-a dat seama că acolo locuiește cineva. A intrat în curte, a bătut la ușa casei și a deschis

un bărbat în vârstă de aproximativ 70 de ani, care l-a poțit înăuntru. Intrând în casă, Înaltpreasfinția Sa a avut surprinderea să constate că acest bărbat îngrijește un frate aproximativ de aceeași vârstă cu el, care suferă de o boală gravă.

Părintele Mitropolit a constatat că acoperișul casei este deteriorat, prin el pătrunde ploaia, iar locatarii se încălzesc la o sobă de tuci, pentru care mai aveau câteva vreascuri. La aceasta se adaugă și faptul că pereții de rezistență ai casei aveau fisuri, existând pericolul să se prăbușească. Impresionat de lipsurile celor doi frați și de starea precară a locuinței, în ziua următoare Ierarhul a achiziționat materialele necesare acoperișului (140 m²), iar în ziua de sărbătoarea Sfântului Spiridon, Episcopul Trimitundei, o echipă de dulgheri, adusă de Înaltpreasfinția Sa, cu ajutorul preotului paroh și al unor enoriași, au finalizat lucrările la acoperiș și au consolidat casa.

În aceeași zi, li s-a adus un transport de lemne (al doilea va veni în cursul săptămânii acesteia), iar la magazinul sătesc a fost lăsată o sumă apreciabilă, pentru ca cei doi frați să aibă asigurate alimentele de bază până în vară. Totodată, zilele acestea este refăcută și extinsă instalația electrică a casei, de către un electrician autorizat.

Iată, prin această faptă de milostenie cei doi frați locuiesc în condiții decente și prin donațiile făcute, inclusiv lenjerie de pat și pături, le este asigurat traiul zilnic până în vara anului viitor. Costurile lucrărilor efectuate la această casă din Giulvăz au fost suportate de către Centrul eparhial.

Pomenirea eroilor martiri ai Timișoarei, la catedrală

În ziua de 17 decembrie la Catedrala Mitropolitană din Timișoara a fost oficiată slujba de pomenire a eroilor Revoluției din Decembrie 1989, care au luptat în urmă cu peste trei decenii, pentru demnitatea, dreptatea și libertatea poporului român.

Manifestările comemorative dedicate acestei zile îndoliate au debutat la miezul nopții, cu slujba de Priveghere și Sfânta Liturghie oficiate la Biserica Martirilor din Timișoara, în subsolul căreia se află urna cu o parte din cenușa eroilor martiri timișoreni arși la crematoriul de la Popești-Leordeni, în urmă cu 31 de ani.

La Sfânta Liturghie din noaptea de 17/16 decembrie, au participat Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, preoți din administrația eparhială și preoți care au luptat în decembrie 1989: pr. conf. dr. Constantin Jinga, de la Facultatea de Teologie din Timișoara, rănit prin împușcare și pr. Ioan Mura de la Parohia Calacea, implicat în vâltoarea Revoluției încă din prima zi, 15 decembrie și până după arestarea lui Nicolae Ceaușescu.

La momentul îndătinat din cadrul Sfintei Liturghii, au fost pomeniți eroii martiri căzuți în Revoluția din decembrie 1989, iar la final, Înaltpreasfinția Sa a adresat un cuvânt de învățătură revoluționarilor prezenți și a subliniat că, „în urmă cu 31 de ani, în noaptea de 16 spre 17 decembrie 1989 s-a strigat pentru prima dată: <<veniți la catedrală!>> adică <<veniți la Dumnezeu!>>. Noaptea aceasta poate fi numită, cu adevărat, <<Paștile Timișoarei>>, pentru că prin jertfa eroilor martiri au înviat demnitatea, dreptatea și credința încătușată a românilor și a fost ruptă prima verigă din lanțul care înconjura întreaga țară”, a precizat Înaltpreasfințitul Părinte Ioan.

Ședință comemorativă dedicată Revoluției din 1989

În ziua de 18 decembrie, la Palatul Administrativ – sala multifuncțională a Consiliului Județean a avut loc ședința comemorativă dedicată eroilor Revoluției din 1989, sub deviza „Demnitate, Democrație, Determinare”.

Întâlnirea, la care au participat prefectul județului Timiș și online primarul Timișoarei, a fost prezidată de dl. Alin Nica, președintele Consiliului Județean Timiș, care a precizat că flacăra Timișoarei aprinsă în 89 și apoi preluată de întreaga țară trebuie să rămână aprinsă în continuare, iar Timișoara să fie pionierul creării unei României mai bună, mai performantă și credincioasă valorilor europene.

Ca delegat al Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, la această dezbatere a fost prezent pr. Ionel Popescu, vicar eparhial care a rostit împreună cu toți cei prezenți rugăciunea „Tatăl Nostru”, rugăciune care a fost rostită de mii de timișoreni în urma cu 3 decenii. Preacucernicia Sa a adresat un cuvânt participanților și a amintit de participarea preoților și credincioșilor din două parohii timișene, Biled și Becicherecu Mic, la Revoluția începută în Timișoara. Dacă preotul și credincioșii din Becicherecu Mic au venit cu 3 camioane până la intrarea în Timișoara, cei peste 200 tineri din parohia Biled au parcurs pe jos 27 km pe jos pentru a lupta alături de timișoreni.

„Vă asigurăm că noi, slujitorii Bisericii nu uităm niciodată eroii și martirii Timișoarei și îi vom pomeni cu recunoștință în cadrul rânduielilor noastre bisericești. În numele Părintelui Mitropolit Ioan, rugăm pe bunul Dumnezeu să vă dăruiască sănătate, bune împliniri, sărbători binecuvântate și să rămâneți pe mai departe străjeri ai democrației românești”, a spus pr. Ionel Popescu, vicar eparhial.

La final, revoluționarilor prezenți, în semn de recunoștință pentru lupta împotriva regimului comunist-ateu, le-au fost înmânate plachete omagiale din partea Consiliului Județean Timiș.

Concursul județean „Bucuria Nașterii Domnului în suflet de copil”

De curând s-a încheiat Concursul județean de cultură religioasă „Bucuria Nașterii Domnului în suflet de copil”, ediția a VIII-a, 2020. În cadrul acestei ediții online au concurat 335 de elevi care au reprezentat 17 unități de învățământ din județului Timiș. Îndrumarea copiilor a fost asigurată de către cei 57 de coordonatori – profesori de religie și profesori din învățământul primar – în parteneriat și comuniune creștină. Fiecare copil a concurat cu o lucrare artistico-plastică pe tema concursului. Criteriile folosite în evaluare au fost: frumusețea exprimării artistice și a mesajului, folosirea simbolurilor religioase, armonia și expresivitatea plastică a volumelor și a personajelor și în special originalitatea lucrării.

S-au acordat în continuare premii speciale concurenților din cadrul următoarelor unități de învățământ: Școala Gimnazială Coșteiu, Liceul Teoretic „Alexandru Mocioni” Ciacova, Școala Gimnazială Dudeștii Noi, Școala Gimnazială Dumbrăvița, Școala Gimnazială „Dimitrie Leonida” Ronaț, Școala Gimnazială Șandra, Școala Gimnazială Uihei, Școala Gimnazială

Variaș, Școala Gimnazială 7 „Sfânta Maria” Timișoara, Școala Gimnazială 13 Timișoara, Școala Gimnazială 16 Timișoara, Școala Gimnazială 25 Timișoara, Liceul Teoretic „William Shakespeare” Timișoara, Colegiul Național Bănățean și Liceul Tehnologic „Petre Mitroi” Biled.

Concursul și-a atins scopul principal – mărturisirea de către copii a credinței și a trăirilor ortodoxe prin intermediul mijloacelor artistico – plastice. S-a revărsat astfel bucuria izvorâtă în sufletul copiilor la Nașterea Pruncului Sfânt.

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timișoarei are ca partener deja tradițional în organizarea concursului Inspectoratul Școlar Județean Timiș, prin colaborarea și implicarea în buna desfășurare a

concursului a domnului Inspector general Profesor Marin Popescu și a doamnei Inspector de religie profesor Daniela Liliana Buzatu, cărora le mulțumim pentru sprijinul acordat.

„Mulțumim echipei de profesori evaluatori din cadrul Liceului de Arte Plastice din Timișoara, care au depus un efort titanice în vizualizarea în sistem online a 335 de lucrări înscrise în concurs. La final, din sufletul lor luminos, au dăruit tuturor celor implicați aceste minunate cuvinte: „Vă rugăm să transmiteți din partea juriului că am lucrat cu bucurie, descoperind toate minunățiile mânuțelor de copii, că îi felicităm pe dascălii coordonatori și pe părinții care i-au sprijinit pe copii. Ne-a făcut plăcere să zărim în unele fotografii prezența echipei lângă concurent, în munca de creație. Este minunat că păstrați copiii aproape de credință și de o viață morală și curată. Un gând de apreciere și pentru Profesor dr. Veronica Adorian, Profesor Nicoleta Spătar și Profesor dr. Iuliana Ceapsa. Mulțumim, de asemenea copiilor, părinților, bunicilor și profesorilor pentru implicare și pentru bucuria ce ne-ați împărtășit-o în pragul Sfântului Praznic al Nașterii Domnului! Cu respect, echipa de organizare: Preot dr. Nichifor Tănase, Consilier al Sectorului Învățământ și Tineret al Arhiepiscopiei Timișoarei și coordonatorilor concursului: Profesor Dana Nicoleta Ruscu și Profesor Eva Ruscu și Parohia Ortodoxă Română „Preasfânta Treime” Biled”, a precizat Dana Ruscu, profesor de religie.

Proiectul a fost posibil prin sprijinul financiar acordat de Consiliul Județean Timiș.

Din multitudinea de lucrări minunate, au fost premiați, în cadrul ediției de anul acesta, următorii concurenți:

Secțiunea desen: PREMIUL I – BOGDAN TIOC – Colegiul Național Bănățean – Prof. coord. Nadia Stănilă și Sonia Ghimbășanu; *PREMIUL II – GIULIA GHIRIȚI – Școala Gimnazială 25 Timișoara – Prof. coord. Ionela Mihaela Ghimboasă și Delia Barbos; PREMIUL III – ADRIAN BARBU – Școala Gimnazială „Dimitrie Leonida” Ronaț – Prof. coord. Roxana Isac și Angela Istrat; MENȚIUNE I – NATALIA HODOREȚCHI – Școala Gimnazială 25 Timișoara – Prof. coord. Ionela Mihaela Ghimboasă și Anișoara Cojocar; MENȚIUNE II – DARIA VASILE – Școala Gimnazială 25 Timișoara – Prof. coord. Ionela Mihaela Ghimboasă și Delia Barbos; MENȚIUNE III – REBECA HALIP – Colegiul Național Bănățean – Prof. coord. Corina Maria Bichiș și Florentina Țuțuianu.

Secțiunea pictură: PREMIUL I – BIANCA STOIANOVICI – Colegiul Național Bănățean – Prof. coord. Corina Maria Bichiș și Adela Suci; PREMIUL II – SARAH IASMINA SABĂU – Școala Gimnazială Dumbrăvița – Prof. coord. Roxana Isac, Adrian Nicola și Ionela Tătucu; PREMIUL III – IONELA BOTEZATU – Liceul Teoretic Buziaș – Prof. coord. Andreea Laura

Lozer și Mariana Talpeș; MENȚIUNE I – IRINA COPÂNDEAN – Școala Gimnazială Dumbrăvița – Prof. coord. Roxana Isac, Adrian Nicola și Cristina Țiței; MENȚIUNE II – IASMINA LEBU – Liceul Tehnologic „Petre Mitroi” Biled – Prof. coord. Elena Dalaban și Dana Nicoleta Ruscu; MENȚIUNE III – MANUELA VIEUILLE – Colegiul Național Bănățean – Prof. coord. Corina Maria Bichiș și Florentina Țuțuianu.

Secțiunea grafică: PREMIUL I – SEBASTIAN PUT – Liceul Teoretic „William Shakespeare” Timișoara – Prof. coord. Luminița Gabriela Văcariu și Elena Moldovan; PREMIUL II – LEA SAVA – Școala Gimnazială 7 „Sfânta Maria” Timișoara – Prof. coord. Elena Cazacu și Cristina Sas; PREMIUL III – MARIA MIHAELA SEULEAN – Școala Gimnazială Dumbrăvița – Prof. coord. Roxana Isac, Adrian Nicola și Cristina Țiței; MENȚIUNE I – MARA ADAM – Liceul Teoretic „Alexandru Mocioni” Ciacova – Prof. coord. Lucica Popovics și Marinela Suci Golban; MENȚIUNE II – REBECA VODĂ – Școala Gimnazială „Dimitrie Leonida” Ronaț – Prof. coord. Roxana Isac și Angela Istrat; MENȚIUNE III – INNA VERSIN – Liceul Teoretic „William Shakespeare” Timișoara – Prof. coord. Luminița Gabriela Văcariu și Elena Moldovan.

Secțiunea machetare PREMIUL I – COSMINA PAȘCALĂU – Școala Gimnazială Dudeștii Noi – Prof. coord. Mihaela Adelina Boiciuc și Georgeta Nica.

Secțiunea tehnici mixte: MARELE PREMIU – YANIS GRIGOR – Liceul Tehnologic „Petre Mitroi” Biled – Prof. coord. Dana Nicoleta Ruscu și Elena Dalaban (**a consemnat preot dr. NICHIFOR TĂNASE, consilier eparhial**).

Activități filantropice desfășurate în eparhie

Parohia Timișoara Elisabetin

În Duminica a treizecea după Rusalii, anul acesta pe 29 noiembrie și în ziua prăznuirii Sfântului Apostol Andrei, întâiul chemat și în același timp încreștinătorul neamului nostru și ocrotitorul țării noastre – 30 noiembrie, la Parohia Timișoara Elisabetin sau Piața Crucii, cum este cunoscută în cartier, credincioșii, mereu cu suflet bun și iubitor, împreună cu preoții slujitori, alături de personalul auxiliar, angajat sau voluntar, dar și cu tineri din parohie, au organizat o colectă de bunuri de folosință sanitară: prosoape de

material textil sau hârtie, detergenți, săpunuri solide și lichide, șervețele umede sau de hârtie, produse de folos igienic de durată îndelungată sau de unică folosință. Acestea au fost dăruite, cu suflet și din suflet, unităților medicale din apropierea bisericii amintite.

Actul caritabil a fost împlinit prin colaborare cu Spitalul de copii Bega, prin intermediul Prof. Dr. Liviu Pop și Prof. Dr. Ioana Ciuca și preotului misionar al spitalului, Silviu Damșe și respectiv cu Clinica de Oncologie de pe strada Victor Babeș, prin intermediul Dr. Ioana Pârvulescu și preotului misionar al spitalului, Olivian Crișan.

Distribuirea și transportul bunurilor donate s-au făcut cu sprijinul Fundației Filantropia a Arhiepiscopiei Timișoarei, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, cu doar câteva zile înainte de praznicul Sfântului Ierarh Nicolae, ocrotitorul celor aflați în lipsuri de tot felul.

Parohia Jdioara

În zilele dinaintea praznicului Nașterii Domnului s-a încheiat cea de-a III-a ediție a camaniei umanitare „În ajutorul lui Moș Crăciun”, o acțiune filantropică începută la începutul lunii decembrie. Au fost ajutați 21 de copii din parohie care s-au bucurat de darurile primite de la enoriași și de la alți oameni cu inimă mare din localitate și din Lugoj.

„Cu ajutorul lui Dumnezeu, am reușit să ducem și în acest an, greu pentru toată lumea, la bun sfârșit campania umanitară *În ajutorul lui Moș Crăciun*, ajunsă acum la cea de-a III-a ediție. Dumnezeu a lucrat în chip minunat și de data aceasta, trimițând

oameni de bine care au sprijinit inițiativa noastră. Astfel, am reușit să aducem zâmbete pe chipurile a 21 de copilași, care s-au bucurat de geaci groase de iarnă, ghetе și alte accesorii vestimentare, toate fiind noi, dar și de alimente neperisabile care, nădăjduim că vor face masa de Crăciun mai bogată. Pentru toate acestea, mulțumesc mult tuturor tinerilor voluntari din parohia noastră, care s-au implicat în această acțiune de binefacere, cu timp și fără timp, lăsând din grijile lor deoparte, pentru a se dăruia celor aflați în nevoi. Mulțumim de asemenea tuturor celor ce au sprijinit inițiativa noastră și îl rugăm pe Milostivul Dumnezeu să le răsplătească înzecit”, a precizat Vali Ungar, parohul bisericii cu hramul „Sf. Ap. Petru și Pavel” din Parohia Jdioara - protopopiatul Lugoj.

Parohia Giroc

Parohia Giroc a început o campanie care se adresează celor aflați în nevoi materiale și în suferință, mai ales acelor copii pentru care greutățile vieții vin mult prea repede, indiferent că vorbim de lipsurile materiale sau de absența dragostei părintești.

Trăim vremuri grele și tocmai de aceea pr. paroh Marius Șonea, împreună cu tinerii din parohie, a gândit o modalitate prin care să ofere ajutor acestor copii și familiilor acestora.

Asociația Ortodoxă Filantropică „Sfântul Dimitrie” s-a născut din dragostea și dăruirea cu care enoriașii s-au implicat în toate acțiunile filantropice ale Parohiei Giroc și care s-au dezvoltat tot mai mult, reușind să depășească hotarele comunității și să ajungă la familii cu nevoi din alte localități, precum și la spitale din Timișoara.

De curând, membri asociației au început o campanie de colectare a unor scrisori către Moș Crăciun pe care copiii le-au scris, campanie ce au numit-o „Un copil pentru fiecare”.

Preotul paroh i-a îndemnat pe credincioși să ia câte o scrisoare lăsată la biserică de acești copii și, cu ajutorul unor oameni de suflet, au reușit să identifice detalii despre fiecare copil. În acest fel s-a reușit achiziționarea de haine și încălțăminte nouă pentru fiecare copil în parte. De asemenea, în pachetele pentru fiecare copil s-au regăsit și dulciuri și jucării.

Mănăstirea Partoș

A devenit deja o tradiție ca, la anumite perioade de timp, viețuitorii Mănăstirii „Sfântul Iosif cel Nou” de la Partoș, jud. Timiș și Asociația creștină „Semper Agape”, în colaborare cu numeroasa familie spirituală, formată din oameni inimoși, implicați în viața duhovnicească și în activitatea misionară a acestei comunități, să organizeze, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, multiple proiecte sociale și acțiuni umanitare, prin care este evidențiată grija permanentă față de locuitorii din satul timișean Partoș și, mai ales, față de tinerii și persoanele aflate în suferință sau care își duc traiul

în condiții de severe privațiuni materiale, având posibilități economico-financiare precare.

Biserica Ortodoxă a avut întotdeauna în vedere să exprime dinamica unității dintre slujirea lui Dumnezeu și slujirea oamenilor. O dovadă concretă a acestei slujiri teandrice este și Mănăstirea Partoș din Arhiepiscopia Timișoarei, care, pe lângă programul liturgic zilnic, organizează în mod constant diverse activități filantropice, ce au ca obiectiv slujirea și ajutorarea semenilor, aflați în situații de vulnerabilitate ori afectați de deprivare materială severă sau cu venituri disponibile sub pragul sărăciei.

Astfel, în preajma marelui praznic al Nașterii Domnului, prin contribuția mai multor antreprenori, ONG-uri, asociații, fundații și societăți comerciale, voluntarii mănăstirii, echipați corespunzător, cu mănuși și măști de protecție, au distribuit mii de pachete cu alimente neperisabile, dulciuri și produse igienico-sanitare tuturor localnicilor din Partoș.

Centrele de zi din Lugoj și Făget

Copiii beneficiari a Centrelor de zi pentru copii „Sfântul Nicolae” din Lugoj și „Patriarh Miron Cristea” din Făget au fost pentru a doua oară în centrul atenției pentru comunitatea de români ortodocși ai Parohiei „Sfântul Dionisie Exiguul” din Albacete, Spania, păstoriți de părintele Gheorghe Cristian Cucul. Românii mărinimoși stabiliți în această zonă iberică, prin intermediul Sfântului Nicolae, au oferit cu mult drag ghetuțe pentru sezonul rece și dulciuri celor 51 de copii înscriși în cele două centre sociale ale Arhiepiscopiei Timișoarei. Această acțiune filantropică

a urmat celei din septembrie, când aceiași donatori au trimis ghiozdane echipate complet pentru un nou an școlar, care, din păcate a fost unul desfășurat, în mare parte în mediul on-line.

Pe această cale dorim să aducem mulțumiri acestor frați ai noștri din îndepărtata Spanie, care nu au uitat de semenii lor mai puțin înstăriți din patria mamă.

Parohia Timișoara Ciarda Roșie

Parohia Ortodoxă Română Timișoara Ciarda Roșie, păstorită de pr. dr. Adrian Carebia, în colaborare cu Asociația creștină umanitară condusă de fratele Mircea Pascu a organizat și anul acesta cu prilejul sărbătorii Nașterii Domnului mai multe acțiuni umanitare de sprijinire a persoanelor defavorizate din cuprinsul parohiei. Au fost alcătuite 100 pachete cu dulciuri pentru copii și 50 de pachete cu alimente de strictă necesitate pentru famili nevoiașe. Ulterior, cu sprijinul voluntarilor parohiei, pachetele au fost distribuite la domiciliile celor menționați.

Centrul de zi din Făget

Militari din Batalionul 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina”, împreună cu preotul militar Emanuel Gafița, au desfășurat o acțiune caritabilă la Centrul de Zi pentru Copii „Patriarh Miron Cristea” din localitatea Făget.

Artileriștii lugojeni au împărțit tuturor beneficiarilor acestui centru daruri constând în alimente neperisabile, rechizite și dulciuri. Întreaga activitatea s-a desfășurat cu respectarea strictă a regulilor sanitare privind prevenirea infectării cu virusul SARS-CoV-2 (a consemnat pr. dr. Emanuel Gafița, Garnizoana Lugoj).

Recital de colinde la filia Sângeorge

Duminica de dinaintea Nașterii Domnului a fost sărbătorită prin rugăciune, împărtășire cu Sfintele Taine, comemorare și colind în biserica cu hramul „Sfinții Arhngheii Mihail și Gavriil” din localitatea Sângeorge, filie a parohiei Birda, proropopiatul Deta.

În Ajunul sărbătorii a fost oficiată Vecernia urmată Duminică dimineață de slujba Utreniei și Sfânta Liturghie. La momentul potrivit mai mulți copii și credincioși s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului.

La predică preotul Valentin Bugariu a scos în priveliște însemnătatea pericopei evanghelice duminicale, importanța comemorării eroilor Revoluției din 1989 și rostul Recitalului de colinde: „Duminica dinaintea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos are o întreită semnificație pentru noi creștinii ortodocși din această biserică. În primul rând ne amintim de strămoșii după trup ai Mântuitorului Iisus Hristos prin Cuvântul Evangheliei (Matei 1, 1-25). Această înșiruire istorică se bazează pe mărturia proorocului Isaia: „O Mlădiță va ieși din tulpina lui Iesei și un lăstar din rădăcinile lui va da” (11, 1). Dincolo de o simplă

prezentare, amintirea strămoșilor Domnului Hristos este și un imn liturgic în care îi cinstim pe înaintașii Mântuitorului. Cinnstirea, prezența celor de demult este o realitate a rugăciunii comunitare când martori la Nașterea, Patimile, Moartea, Învierea Domnului nu sunt doar cei vii dar și cei adormiți trupește, dar vii prin credința lor.

Această Duminică este și o zi de comemorare și amintire a celor ce și-au dat viața pentru libertate în Decembrie 1989. Ziua de 20 decembrie a fost și ziua în care nu s-a înregistrat nici un mort, o zi calmă în fața asaltului final și a victoriei

poporului împotriva dictaturii.

Declanșarea Revoluției de la Timișoara a avut loc într-o zi de vineri (15 decembrie) când în sprijinul unui pastor reformat s-au aflat alături de enoriașii maghiari și oameni cu lumânări în mâini, credincioși care nu aparțineau cultului reformat. Credința a însuflețit pe credincioșii deveniți demonstranți și manifestanți în 16 decembrie, ea a fost și aluatul care a înmulțit poporul de la 20 de oameni la 2.000, iar până în 21 decembrie fiind 150.000 de oameni pe străzile orașului. Crucea din fața bisericii noastre a fost ridicată tocmai pentru a cinsti pe eroii Revoluției din 1989.

În această zi avem și Recitalul de colinde intitulat „Vin colindătorii cu veneau odată...”. Ajuns la cea de-a IV-a ediție manifestarea se dorește un moment de vestire a Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos prin colindă. O profesoară din Pocola, un sat care aparține de Petranii Mitropolitului Ioan ne spune următoarele: „Puține popoare au însoțit minunea venirii Fiului lui Dumnezeu cu o îmbrățișare așa de caldă și de duioasă și au exprimat-o așa de bogat în forme artistice, cum a făcut-o poporul român”¹. O contribuție a locului, de promovare a glasul copiilor din Sângeorge și Birda, dar și din satele apropiate lor” (a consemnat preot dr. Valentin Bugariu).

Evenimente din protopopiatul Sânnicolau Mare

Duminică 13 decembrie, la ceas de seara s-a săvârșit Taina Sfântului Maslu în biserica din filia Lunga, parohia Comloșu Mic, protopopiatul Sânnicolau Mare. Slujba a fost săvârșită de părintele protopop Marius Podereu, părintele paroh Ion Andoni, părintele Valer Coca de la parohia Nerău și părintele Liviu Bogos de la parohia Teremia Mare, în prezența multor credincioși. Ca de fiecare

¹ Florica Ardelean, „Semnificația colindelor”, <https://www.scribd.com/document/363381095/SEMNIFICA%C5%A2IA-COLINDELOR>, accesat în 18. 12. 2020.

dată, slujba a înălțat duhovnicește și a constituit încă un pas pe urcușul duhovnicesc spre marele praznic al Nașterii Domnului.

*

Duminică 22 decembrie, după Sfânta Liturghie, în biserica din Sânnicolau Mare, cu hramul Nașterea Maicii Domnului, s-a săvârșit slujba parastasului pentru eroii martiri ai Revoluției din decembrie 1989, de către părintele protopop Marius Podereu și părintele Călin Ciobanu.

Evenimente din luna decembrie, în parohia Birda

Ziua Națională a României a fost sărbătorită împreună cu pomenirea Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României în bisericile din Sângeorge și Birda. În Ajunul amintirii Sf. Andrei a fost oficiată Slujba Privegherii (Vecernia unită cu Litia și Utrenia), în filia Sângeorge. Sfânta Liturghie a fost săvârșită în biserica din Birda. La momentul potrivit destinat predicii, preotul Valentin Bugariu a susținut un cuvânt de învățătură cu tema: „Apostolatul și unitatea, două icoane ale spiritualității românești”.

După otpustul Sfintei Liturghii a fost realizat montajul literar-artistic: „Ce-ți doresc eu ție dulce Românie?” compus din poezie și cântece patriotice interpretate de elevii Tudor și Denisa Peia.

Cu prilejul Zilei Naționale a României pe 1 Decembrie a fost oficiată de la orele 10⁰⁰ slujba Tedeumului pentru această ocazie. Rugăciunea a fost urmată de proiecția filmului documentar: „Nașterea unei națiuni”, episod al filmului „1 Decembrie 1918. O zi pentru istorie” realizat de regizorul timișorean Vasile Bogdan.

Pornind de la secvențele filmului, preotul Valentin Bugariu a prezentat câteva volume ale făuritorilor Unirii din Banat, dar și ai altor istorici bănățeni. Astfel au fost ilustrate contribuțiile lui Valeriu Braniște, Avram Imbroane, Ioan Munteanu și Pavel Panduru.

La Alba Iulia publicistul și luptătorul național Valeriu Braniște nota: „Ție, zi măreață a istoriei, în care s-a înfăptuit această minune, ne închinăm, înscriindu-te nu numai cu litere de aur pe paginile istoriei, ci și cu litere neperitoare pe lespezile sufletelor noastre.

Am înviat! Suntem și vom fi. De acum încolo prezentul și viitorul este în mâinile noastre. Ne vom ocârmui prin noi înșine și singuri vor decide de destinele noastre” (*De la Blaj la Alba Iulia, Articole politice*, Ediție îngrijită de Valeria Căliman și Maria Elena Simionescu, Editura Facla, Timișoara, 1980, p. 386-387).

*

Sărbătorirea Crăciunului a debutat în Ajun cu Slujba Privegherii (Vecernia unită cu Litia și Utrenia) în

biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, filia parohiei Birda. În ziua Praznicului a fost oficiată Sfânta Liturghie în biserica parohială cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Birda în prezența copiilor și credincioșilor.

La momentul predicii a fost citită Pastorală Înaltpreasfințitului Mitropolit Ioan al Banatului. S-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului mai mulți copii și tineri. După otpustul Sfintei Liturghii credincioșii au primit colinda mai multor cete de colindători. Toți copiii prezenți au primit daruri din partea Parohiei și a Fundației Rudolf Walther din Timișoara.

Pentru a doua zi de Crăciun a fost săvârșită în Ajun, Vecernia, iar în ziua Soborului Maicii Domnului, Utrenia și Sfânta Liturghie în biserica ortodoxă din Sângeorge. A fost de asemenea citită Pastorală Înaltpreasfințitului Mitropolit Ioan al Banatului, iar la momentul împărtășirii, mai mulți copii au primit Sfânta Euharistie. La final cei mai mici credincioși ai bisericii au primit daruri. Tot în biserica din Sângeorge

a fost oficiată Slujba Privegherii pentru Sfântul Apostol și Arhidiacon Ștefan care a fost urmată în ziua cinstirii de Acatistul Sfântului Ștefan și Sfânta Liturghie în biserica din Birda.

Alimente pentru spitalele din Jebel și Gătaia

În această perioadă de grea încercare prin care trece lumea întreagă, Părintele Mitropolit Ioan al Banatului și-a îndreptat din nou atenția spre spitalele de la Jebel și Gătaia, pe seama cărora a donat 7,2 tone de legume.

Prin astfel de acțiuni filantropice derulate cu câteva zile înainte de sfânta sărbătoare a Domnului nostru Iisus Hristos, Înaltpreasfinția Sa împreună cu sectorul social al Centrului eparhial, vin în ajutorul acestor unități medicale care se confruntă cu unele lipsuri, donațiile făcute fiind de mare folos sutelor de pacienți internați în aceste unități speciale.

Săvârșind aceste fapte de întrajutorare, Biserica își împlinește misiunea din

totdeauna și anume aceea de a oferi hrană celor flămânzi, îmbrăcăminte celor goi și de a continua o activitate filantropică în folosul semenilor, începută încă din primul veac creștin.

Pe lângă aceste ajutoare materiale, Părintele Mitropolit Ioan ne cheamă pe toți, preoți și credincioși, deopotrivă, să sporim faptele de milostenie față de cei aflați în lipsuri, nevoi și suferințe și ne îndeamnă să intensificăm rugăciunea, să înmulțim faptele bune și comuniunea de iubire în familiile și parohiile noastre.

Ziua Națională a României sărbătorită în protopopiatul Sânnicolau Mare

Marți 1 decembrie, de Ziua Națională a României, la Sânnicolau Mare în cadrul unei ceremonii, s-au depus coroane de flori la monumentul eroilor neamului românesc, de către părintele protopop Marius Podereu, părintele Viorel Pescar de la parohia Teremia Mică și alți membri ai consiliului parohial.

În aceeași zi, la parohia Sânpetru Mare, păstorită de părintele Ștefan Dumitrescu, s-a săvârșit o slujbă de pomenire a eroilor de către părintele protopop Marius Podereu și alți clerici din cuprinsul protopopiatului. Au fost de față credincioși și mulți tineri îmbrăcați în costume naționale.

Parohia Timișoara Iosefin în sprijinul celor în dificultăți

Parohia Iosefin, Fundația „Preot Ioan Olariu” și Societatea Femeilor Creștine Ortodoxe au reușit, cu ajutorul bunilor credincioși, să pregătească hrană caldă pentru zeci de familii și peste 100 de pachete cu alimente pentru familiile cu mulți copii și persoanele nevoiașе din parohie. De asemenea, ca în fiecare an parohia și fundația au pregătit 300 de pachete cu dulciuri pentru copiii care frecventează biserica la sfintele sărbători. Totodată, la solicitarea unui spital suport Covid au fost achiziționate 160 de bucăți cearceaf textil, fețe de perină, învelitori pentru pilote și păaturi textile, în valoare de peste 6000 lei.

Societatea Femeilor Creștine Ortodoxe, sprijinită de parohie, a dezvoltat în această perioadă un proiect deosebit. Astfel, 22 de familii nevoiașе, identificate de credincioasele din societate și-au scris nevoile materiale pe care le au și alte 22 de familii le-au adoptat și le-au pus la dispoziție resursele de care aveau nevoie: alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, jucării și chiar tablete pentru copiii care studiază online.

PĂRINTELE PENSIONAR PAVEL CURUȚI A TRECUT LA VIAȚA VEȘNICĂ

În dimineața celei de-a doua zile a praznicului Nașterii Domnului, 26 decembrie, preotul pensionar Pavel Curuți, de la Parohia Timișoara-Elisabetin a început călătoria spre Împărăția lui Dumnezeu.

Născut în localitatea Iaz, comuna Obreja, județul Caraș-Severin, la data de 12 mai 1951, preotul Pavel Curuți a urmat cursurile Seminarului Teologic din Caransebeș (1966-1971) și ale Institutului Teologic de Grad Universitar din Sibiu (1979-1983).

La data de 5 iulie 1975 a fost hirotonit diacon, iar la 7 iulie preot, de către mitropolitul Nicolae Corneanu, pe seama Parohiei Nicolinț, Protopopiatul Oravița.

În anul 1977 a fost transferat la Parohia Prisaca, Protopopiatul Caransebeș,

unde a funcționat până la data de 1 februarie 1989, când a fost transferat la Parohia Caransebeș, cu slujirea la Biserica Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, fostă catedrală episcopală.

După 30 de ani de binecuvântată slujire în parohiile amintite, în anul 2005 a susținut și promovat examenul de selecție pentru ocuparea unui post vacant de preot la Parohia Timișoara-Elisabetin, Protopopiatul Timișoara II, de unde a ieșit la pensie la 1 octombrie 2016.

De-a lungul îndelungatei sale slujiri pastorale, preotul iconom Pavel Curuți a făcut dovada unei conduite preoțești și familiale pilduitoare, remarcându-se prin realizările sale deosebite pe plan pastoral și administrativ-gospodăresc.

Căsătorit în anul 1974 cu Maria Țăranu (decedată în anul 2003) din localitatea Prisaca, de profesie învățătoare, au avut bucuria de a aduce pe lume două fice: Maria Lavinia (n.1976) și Florica-Cecilia (n.1977).

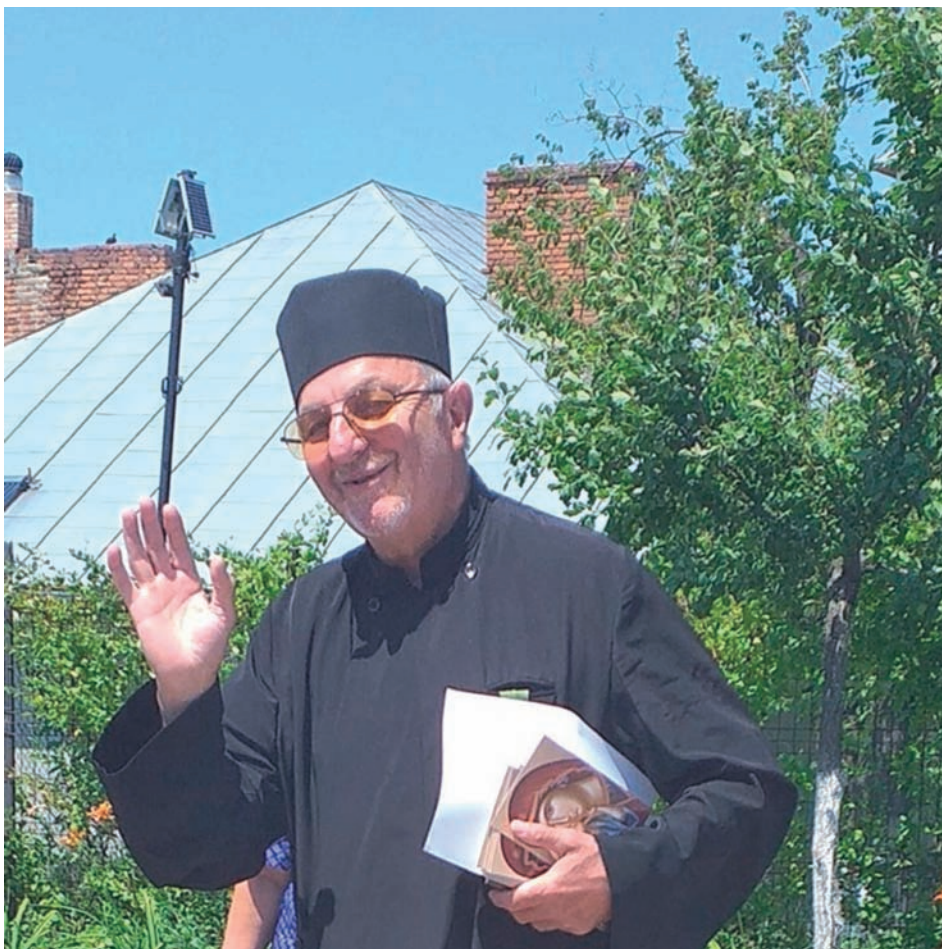
În urma unei scurte, dar grele suferințe, preotul Pavel Curuți a plecat la Domnul, regretat de confracții preoți și de bunii credincioși pe care i-a păstorit cu dăruire și în sufletul cărora rămâne ca un părinte blând, răbdător, sfătos, mereu la datorie atât la Sfântul Altar, cât și în scaunul de duhovnic.

Înmormântarea preotului Pavel Curuți a avut loc în cimitirul istoric Sf. Ioan Botezătorul din Caransebeș.

Din partea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, a Preasfințitului Părinte, Episcop-vicar Paisie Lugojanul și a Permanenței Consiliului eparhial transmitem familiei îndoliata sincere condoleanțe și toată compasiunea pentru pierderea suferită.

Dumnezeu să așeze sufletul părintelui Pavel în cetele preoților slujitori în ceruri!

Pomenirea sa din neam și neam!

BIROUL DE PRESĂ AL CENTRULUI EPARHIAL

AGENDA ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE MITROPOLIT IOAN AL BANATULUI

1 decembrie

A participat la un reportaj transmis în direct de Televiziunea Română, de la Centrul Eparhial, cu prilejul Zilei Naționale a României;

În timpul reportajului Părintele Mitropolit a donat Spitalului Militar din Timișoara lenjerie de unică folosință confecționată de monahiile de la reședința mitropolitană.

3 decembrie

A participat alături de autoritățile județene și locale la o întâlnire cu Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în România, Excelența Sa, Adrian Zuckerman, aflat într-o vizită oficială la Timișoara;

A primit pe preotul paroh Ionel Maftei, de la parohia Săcălaz, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Marcel Vlaicu, de la parohia Timișoara 700, din protopopiatul Timișoara I.

4 decembrie

A primit pe preotul paroh Dragan Georgiev, de la parohia Voiteg, din protopopiatul Deta.

6 decembrie

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

8 decembrie

A primit pe preotul coslujitor Marius Oroianu, de la parohia Belinț, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul Ștefan Mezin, responsabilul Atelierului de lumânări al Arhiepiscopiei;

A primit o delegație a Consiliului parohial, al parohiei Moșnița Veche, din protopopiatul Timișoara I.

9 decembrie

A primit pe domnul arhitect Miron Șuteu, din Timișoara, dimpreună cu preotul paroh Florentin Jura, de la parohia Timișoara Calea Martirilor – Sfântul Ștefan, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe domnul ing. Ion Miron, din Timișoara;

A primit pe protosinghelul Matei Buliga, starețul mănăstirii Dobrești, din protopopiatul Lugoj.

15 decembrie

A primit pe domnul Horia Grigorescu, director general Compania Națională Poșta Română, dimpreună cu domnul Ovidiu Călin, director Direcția Imobiliară din cadrul Companiei, respectiv domnul Nicu Avram, director Direcția regională a aceleiași Companii;

A primit pe domnul col. Sorin Homeag, comandantul Spitalului Militar de Urgență "Dr. Virgil Popescu", din Timișoara;

A primit pe doamna prof. Daniel Buzatu, Inspector Școlar pentru disciplina Religie.

16 decembrie

A primit pe preotul paroh Valentin Voicu, de la parohia Ohaba Forgaci, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul paroh Ioan Jurji, de la parohia Becicherecu Mic, din protopopiatul Timișoara I;

A participat alături de autoritățile de stat locale și centrale la ședința festivă a Consiliului Local a Municipiului Timișoara, desfășurată la Sala Capitol a Filarmonicii de Stat Banatul;

La miezul nopții a participat la Sfânta Liturghie la Biserica Calea Martirilor – Sfântul Ștefan, în prezența autorităților locale, în cadrul căreia au fost pomeniți eroii Revoluției din Decembrie 1989.

17 decembrie

A săvârșit în catedrala mitropolitană slujba de pomenire a eroilor Revoluției din Decembrie 1989.

18 decembrie

A primit pe domnul Cristian Rudic, directorul Operei Naționale Române din Timișoara;

A primit pe preotul Adrian Coșuț, de la Centrul de Îngrijire și Asistență Ciacova.

22 decembrie

A primit pe preotul paroh Valentin Bugariu, de la parohia Birda, din protopopiatul Timișoara I, dimpreună cu domnul Ionel Covaci, episcop parohial, respectiv domnul Florin Stoian, consilier parohial;

A primit pe preotul paroh Călin Negrea, de la parohia Gătaia, din protopopiatul Deta, dimpreună cu domnul Ioan Novac, respectiv Nicolae Vinereanu, episcopi parohiali;

A primit pe preotul paroh Marcel Moclinda, de la parohia Șipet, din protopopiatul Deta, dimpreună cu domnii Porumb Avram și Dan Ponor, episcopi parohiali.

23 decembrie

A primit pe preotul paroh Marius Șonea, de la parohia Giroc, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul coslujitor George Giurgiu, de la parohia Timișoara Blășcovici, din protopopiatul Timișoara I, dimpreună cu un grup de copii din parohiei.

25 decembrie

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

26 decembrie

A oficiat Sfânta Liturghie la biserica din parohia Sânnandrei Colonie, din protopopiatul Timișoara I.

27 decembrie

A oficiat Sfânta Liturghie în biserica din parohia Brănești, protopopiatul Făget, hirotonind întru preot pe absolventul de Teologie Pastorală, Eduard-Grigorie Măstăcănean, pe seama parohiei.

28 decembrie

A fost felicitat de către Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, dimpreună cu părinții consilieri din Cancelaria eparhială, colaboratori de la Centrul eparhial, cu ocazia împlinirii a șase ani de la întronizare în scaunul mitropolitan de la Timișoara.

29 decembrie

A primit pe preotul paroh Nicolae Dale, de la parohia Beregsău Mare, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe preotul paroh Cristian Szekereș, de la parohia Beregsău Mic, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe preotul paroh Darius Ghera, de la parohia Iosifalău, din protopopiatul Lugoj.

31 decembrie

A oficiat slujba Vecerniei cu Litie la catedrala mitropolitană, urmată de Acatistul Mântuitorului Iisus Hristos.

A consemnat preot MARIUS SFERCOCI
Inspector eparhial